

**T.C
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI**

**MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN
MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI**

**Hazırlayan
Tamer Can TALUY**

**Danışman
Doç. Dr. Kıvanç AYCAN**

Yüksek Lisans Tezi

**Ekim 2020
KAYSERİ**

**T.C
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI**

**MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN
MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI**

(Yüksek Lisans Tezi)

**Hazırlayan
Tamer Can TALUY**

**Danışman
Doç. Dr. Kıvanç AYCAN**

**Ekim 2020
KAYSERİ**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Adı-Soyadı: Tamer Can TALUY

İmza:

YÖNERGEYE UYGUNLUK

“MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI” adlı Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Tamer Can TALUY

Danışman

Doç. Dr. Kıvanç AYCAN

Müzik Anasanat Dalı Başkanı

Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Kıvanç AYCAN danışmanlığında **Tamer Can TALUY** tarafından hazırlanan **“MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI”** adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı’nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

...../...../2020

JÜRİ:

Danışman :

Üye :

Üye :

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../.....

.....

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın yapıldığı süreçte her zaman yanımda olan, emeğini esirgemeyen ve sürekli destek olup yol gösteren değerli hocam, tez danışmanım Doç. Dr. Kıvanç AYCAN'a, sosyal sorumluluk dersini başlatıp yürüten ve bana tez konumu seçmemde öneride bulunan değerli hocam müzik bölüm başkanı Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU'na, çalışmamı önemseyip her zaman yardım etmek istediğini belirten katılımcının annesi Sevil ALTUNEL'e, çalışma sürecinde uzman kadroda yer alarak çalışmayı değerlendirip sonuçların ortaya çıkmasını sağlayan değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Faruk YILDIRIM, Doç. Gulnara JOROBKOVA, Öğr. El. Nihat ATEŞ, Reyhan BEYSENALIEVA, Baktıgul CUMAIEVA ve Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK'e, tez savunmama katılıp değerli fikirlerini sunan Prof. Dr. Mehtap AYDINER UYGUN hocama ayrıca hayatımın her alanında yanımda olan en büyük destekçilerim canım aileme teşekkür ederim.

MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Tamer Can TALUY

**Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi, Ekim 2020
Danışman: Doç. Dr. Kıvanç AYCAN**

ÖZET

Bu araştırma, müziğe ilgisi olan otizmlı bireylerin etkili bir müzik eğitimiyle müziksel duyumlarının ne derece geliştirilebileceğini öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Yapılan bir pilot çalışmadan müziğe ilgisi olan otizmlı bir birey araştırma için seçilmiştir. Araştırma sürecinde bireyin aktif katılımı sağlanarak solfej, piyano ve temel ses eğitimi dersleri verilmiştir. Araştırma, tek denekli deneysel bir çalışmadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Verilerin toplanabilmesi için, işitsel ve görsel materyaller, araştırmacı gözlem formu, uzman görüşü formu, veli görüşme formu ve tarama modeli kullanılmıştır. Toplanan veriler üzerinde betimsel analiz yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, otizm tanılı bireylerin müziksel duyumlarının geliştirilmesinde bu bireylere verilen solfej, piyano ve temel ses eğitimi derslerinin etkili olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın ışığında, birebir, otizmlı bireye özgü, düzenli ve sürekli yapılan bir müzik eğitiminin bu bireylerin sosyo-kültürel anlamda gelişimine büyük katkılar sağlayacağı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otizm, solfej eğitimi, ritim eğitimi, piyano eğitimi, temel ses eğitimi

IMPROVING THE MELODIC AND RHYTHMIC HEARING SKILLS OF INDIVIDUALS WITH AUTISM THROUGH MUSIC EDUCATION

Tamer Can TALUY

Erciyes University, Fine Arts Faculty, Music Department

Master Thesis October 2020

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Kivanç AYCAN

ABSTRACT

This research was carried out in order to learn to what extent the musical sensations of individuals with autism who are interested in music can be improved with an effective music education. An individual with autism who has an interest in music was selected for the research from a pilot study. During the research process, solfeggio, piano, and elementary vocal training lessons were given with the active participation of the individual. The research is an experimental study with a single subject. Action research, one of the qualitative research methods, was used in this study. To collect data, audio and visual materials, researcher observation form, expert opinion form, parent interview form, and descriptive analysis were used. A descriptive content analysis was performed on the collected data. The findings of the study reveal that the solfege, piano and basic vocal training lessons given to individuals with autism are effective in improving their musical senses. In the light of this research, it is understood that a one-to-one, regular and continuous musical education specific to individuals with autism will greatly contribute to the socio-cultural development of these individuals.

Keywords: Autism, solfeggio, musical dictation training, musical rhythm training, elementary voice education

İÇİNDEKİLER

MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA OTİZMLİ BİREYLERİN MELODİK VE RİTMİK DUYMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK.....	ii
KABUL VE ONAY	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR	xiii

I. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Alt Problemler.....	2
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Sayıltılar	3

II. BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Müziğin Otizmlı Bireylere Etkisi Üzerine Araştırmalar.....	4
---	---

III. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Eğitim.....	6
3.2. Müzik Eğitimi	6
3.3. Otizm Nedir.....	7
3.4. Otizmlı Bireylerin Tanımlanması	7
3.5. Melodik ve Ritmik Duyma Becerisi	8

IV. BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Deseni.....	10
4.2. Pilot Çalışma	10
4.3. Çalışma Ortamı	11
4.4. Pilot Çalışma Grubu.....	11
4.4.1. Pilot Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri.....	11
4.4.2. Pilot Çalışma Grubuyla Sosyal Sorumluluk Dersi Grup Çalışması	12
4.5. K1'in Tez İçin Katılımcı Olarak Seçilmesi.....	13
4.6. Araştırma süreci	14
4.6.1. K1 ile Yapılan Ders Süreci.....	15
4.6.1.1. 4 Ekim 2018.....	15
4.6.1.2. 11 Ekim 2018.....	16
4.6.1.3. 18 Ekim 2018.....	17
4.6.1.4. 25 Ekim 2018.....	18
4.6.1.5. 1 Kasım 2018.....	19
4.6.1.6. 11 Kasım 2018	20
4.6.1.7. 22 Kasım 2018	21
4.6.1.8. 6 Aralık 2018	21
4.6.1.9. 13 Aralık 2018	22
4.6.1.10. 20 Aralık 2018	23
4.6.1.11. 27 Aralık 2018	23
4.6.1.12. 03 Ocak 2019.....	24
4.6.1.13. 10 Ocak 2019	24
4.6.1.14. 17 Ocak 2019	25
4.6.1.15. 24 Ocak 2019	25
4.6.1.16. 31 Ocak 2019	25
4.6.1.17. 7 Şubat 2019	26
4.6.1.18. 14 Şubat 2019	26
4.6.1.19. 21 Şubat 2019	27
4.6.1.20. 28 Şubat 2019	27
4.6.1.21. 7 Mart 2019.....	28
4.6.1.22. 14 Mart 2019.....	29

4.6.1.23. 21 Mart 2019.....	29
4.6.1.24. 28 Mart 2019.....	30
4.6.1.25. 4 Nisan 2019	31
4.6.1.26. 11 Nisan 2019	32
4.6.1.27. 18 Nisan 2019	32
4.6.1.28. 25 Nisan 2019	33
4.6.1.29. 2 Mayıs 2019	33
4.6.1.30. 9 Mayıs 2019	34
4.6.1.31. 16 Mayıs 2019	35
4.6.1.32. 23 Mayıs 2019	35
4.6.1.33. 30 Mayıs 2019	36
4.6.1.34. 4 Haziran 2019.....	36
4.6.1.35. 10 Haziran 2019.....	37
4.7. Veri Toplama Araçları	37
4.7.1. Araştırmacı gözlem formu (Tablolar)	37
4.7.2. Uzman görüşü formu.....	37
4.7.3. Veli görüşme formu.....	39
4.7.4. İşitsel ve görsel materyaller.....	39

V. BÖLÜM

BULGULAR

5.1. K1 ile Yapılan Piyano ve Ses Eğitimi Dersleri.....	40
5.1.1. K1'in Annemize Türkü Parçasındaki Başarı Durumu.....	40
5.1.2. K1'in Cumhuriyet Parçasındaki Başarı Durumu.....	41
5.1.3. K1'in Hoş Gelişler Ola Parçasındaki Başarı Durumu.....	42
5.1.4. K1'in Ninni Parçasındaki Başarı Durumu.....	43
5.1.5. K1'in Vals Parçasındaki Başarı Durumu	44
5.1.6. K1'in Yedi Cüceler Parçasındaki Başarı Durumu.....	45
5.1.7. K1'in Kuğu Gölü Balesinden Tema Parçasındaki Başarı Durumu	46
5.2. K1 ile Yapılan Solfej Dersleri.....	46
5.2.1. K1'in Ekim Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	47
5.2.2. K1'in Kasım Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	48
5.2.3. K1'in Aralık Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu.....	49
5.2.4. K1'in Ocak Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	50

5.2.5. K1'in Şubat Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu.....	51
5.2.6. K1'in Mart Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	52
5.2.7. K1'in Nisan Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	53
5.2.8. K1'in Mayıs Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	54
5.2.9. K1'in Haziran Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu	55
5.3. Uzman Görüşü Formu Sonuçları	56
5.4. Veli Görüşme Formu Sonuçları	58
5.4.1. Ebeveynin Otizm Tanısı Konduktan sonra Hissettikleri	58
5.4.2. Otizm Farkındalığı	58
5.4.3 Üniversitede Alınan Müzik Eğitiminin K1'e Katkıları	59
5.4.4. Kavram Haritası ve Şemalar.....	60

VI. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç.....	62
6.2. Tartışma.....	63
6.3. Öneriler	64
KAYNAKÇA	66
EKLER.....	70
VELİ GÖRÜŞME FORMU ÖRNEĞİ.....	70
ÖZGEÇMİŞ.....	83

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.	Twinkle twinkle little star (Daha dün annemizin) isimli İngilizce ninni.....	12
Şekil 2.	Ders Çalışma Planı	15
Şekil 3.	K1'e sorulan ritimler	39
Şekil 4.	Uzman görüşleri	56
Şekil 5.	K1'in, melodik ve ritmik duyma becerisinin geliştirilmesine ilişkin kavram haritası	60
Şekil 6.	K1'in, Otizm spektrumuna sahip olduktan sonra yaşadığı sorunlara ilişkin şema	60
Şekil 7.	K1'in, otizm teşhisini ortaya koyan testlere ilişkin şema.....	61
Şekil 8.	K1'in, Otizm spektrumuna sebep olan faktörlere ilişkin şema	61
Şekil 9.	Annemize Türkü nota düzenlemesi	73
Şekil 10.	Hoş Gelişler Ola nota düzenlemesi	74
Şekil 11.	Cumhuriyet nota düzenlemesi	75
Şekil 12.	7 Cüceler nota düzenlemesi.....	76
Şekil 13.	Ninni parçasının notası	77
Şekil 14.	Kuşu gölü balesinden tema parçasının notaları 1. sayfa	78
Şekil 15.	Kuşu gölü balesinden tema parçasının notaları 2. sayfa	79
Şekil 16.	Valse parçası notaları 1. sayfa	80
Şekil 17.	Valse parçası notaları 2. sayfa	81
Şekil 18.	Nota isimlerini içeren yönlendirici kağıt	82

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	Uzman görüşü formu	38
Tablo 2.	Annemize Türkü parçası	40
Tablo 3.	Cumhuriyet parçası	41
Tablo 4.	Hoş Gelişler Ola parçası	42
Tablo 5.	Ninni parçası	43
Tablo 6.	Vals parçası.....	44
Tablo 7.	Yedi Cüceler parçası.....	45
Tablo 8.	Kuğu Gölü Balesinden Tema.....	46
Tablo 9.	Ekim ayında okunan solfejler	47
Tablo 10.	Kasım ayında okunan solfejler	48
Tablo 11.	Aralık ayında okunan solfejler.....	49
Tablo 12.	Ocak ayında okunan solfejler	50
Tablo 13.	Şubat ayında okunan solfejler.....	51
Tablo 14.	Mart ayında okunan solfejler	52
Tablo 15.	Nisan ayında okunan solfejler.....	53
Tablo 16.	Mayıs ayında okunan solfejler.....	54
Tablo 17.	Haziran ayında okunan solfejler	55

KISALTMALAR

ASD	: Autism Spectrum Disorders
ERÜ	: Erciyes Üniversitesi
GSF	: Güzel Sanatlar Fakültesi
GSL	: Güzel Sanatlar Lisesi
İZOT	: İzmir Otizm Topluluğu ve Korosu
OSB	: Otizm Spektrum Bozukluğu
RAM	: Rehberlik ve Araştırma Merkezi

I. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Günümüzde müzik eğitimi yoluyla bireylerin melodik ve ritmik duyum becerilerinin geliştirilmesinde uygulanan işitsel eğitim dersleri bu bireylerin müziği meslek olarak seçebilmesinde önem teşkil eder (Yıldırım, 2012). Ancak alanyazın incelendiğinde Türkiye’de özel eğitim kapsamında, özellikle otizmlili bireylerin müziksel algılama becerilerinin gelişimi üzerine yapılan lisans, lisansüstü ve doktora çalışmalarının sayısının eksik olmasının yanında uzman sayısının da yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca otizmlili bireylerle çalışan birçok eğitiminin bilimsel dayanaklı uygulamalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir (Borders, Bock, & Szymanski, 2015). Bu durum otizmlili bireylerin müzik dalında ilerlemelerine olumsuz etki eden önemli problemlerden biridir.

Pektaş (2016)’a göre, otizmlili bireylerin eğitim aldığı kurumlarda müzik daha aktif bir rolde olmalıdır ve her özel eğitim kurumunda bir müzik öğretmeni bulunmasında fayda vardır. Ayrıca otizmlili bireyler için yapılacak müzik çalışmaları bu bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitesine olumlu etki edecektir. Gelişim bozuklukları gösteren çocukların bir çoğu müziği sevmektedir ve bazı bireylerin ritim duygusu da gelişmiştir (MEB, 2002).

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin toplumla kaynaşmasında (iletişim becerisi kazanması vb.) aktif ve etkili bir müzik eğitimi verilmesi önemlidir. Çocuklar bir dili öğrenirken duydukları kelimelerle kendi konuşmalarını şekillendirirler. Bu düşünceden yola çıkılarak yapılacak bir müzik eğitimiyle gelişim sağlanabilir. Anadil

eğitimine dayanan modern müzik eğitiminin prensipleri konuşma ve iletişim problemi yaşayan otizmli bireylere bu açıdan fayda sağlayacaktır.

Diğer bir açıdan, toplumdaki bütün insanlarda olduğu gibi otizmli bireylerin de iş hayatına atılma ve kazanç elde etme hakları vardır. Bu bireylerin yaşamlarındaki zorlu geçiş dönemlerini daha az sorunla atlatabilmesi ve planlanan hedeflere ulaşabilmesi açısından yaşadıkları geçiş sürecindeki planlamalar ve düzenlemeler birer köprü görevi görecektir (Yücesoy , Ergenekon, Adıgüzel, Çolak, & Kaya, 2015).

Otizmli bireylerin müzik dalında ilerleyip bu işi meslek olarak yapabilecekleri düşüncesi bu bireylerin müziksel gelişimleri boyutunda ne tür bir eğitim kullanılacağı konusunda soru işareti ortaya koymaktadır.

Standart müzik eğitiminin aksine günümüzde müzik eğitimi bireylerin ortalama bir müzik yeteneği olduğunu kabul eder. Ancak bu yeteneğin ortaya çıkması için uygun çevresel koşullar sağlanırsa bu yetenek gelişecektir. Bu da nitelikli ve amaca uygun eğitim materyallerinin geliştirilip, sunulmasıyla mümkün olacaktır. Bu materyalleri alana özgü geliştirecek eğitimcilere ihtiyaç vardır. Örneğin özel eğitim müzik öğretmenliği özelinde bu sorun üniversitelerde uygulanacak programlar ve akademik çalışmalarla çözülebilir.

Bu durumlardan yola çıkarak araştırmanın problem cümlesine “etkili bir müzik eğitimi yoluyla otizmli bireylerin var olan müziksel işitme becerileri nasıl geliştirilir?” denilebilir.

1.2. Alt Problemler

- Otizmli bireylere uygulanan solfej eğitimi bu bireylerin müziksel işitme becerilerini ne derece geliştirebilir?
- Otizmli bireylere uygulanan temel ses eğitimi bu bireylerin şarkı söyleme becerilerini ve müziksel işitme becerilerini ne derece geliştirebilir?
- Otizmli bireylere uygulanan piyano eğitiminin bu bireylerin müziksel işitme becerileri ve psikomotor becerilerine etkisi nedir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, otizm tanısı bulunan bireylerin ritmik ve melodik duyma becerilerinin geliştirmesinde uygulanan solfej, ses eğitimi ve piyano eğitimi uygulamalarının etkilerini ve verimliliklerini ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) tanısı konmuş bireylere aktif katılımları sağlanarak verilen müzik eğitimi, söz konusu bireylerin hem müziksel duyumlarını hem de psikomotor becerilerini geliştirme ve daha iyi öğrenmelerinde etkilidir (Garland, 2018, s. 131). Ayrıca aktivite içeren sosyal bir etkinlik olması bakımından bireyin sosyalleşmesine etki edecektir, çalışmanın bu yönden önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca otizmlili bireylerinde ortaöğretim ve lisans seviyesinde müzikle uğraşabileceğini ve bu dalda eğitim alabileceğini gösteren çalışmalar bu araştırma içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla araştırma bu yönden de önem teşkil etmektedir. Bu çalışma OSB tanısı bulunan bireylerin ailelerini de müzik konusunda bilinçlendirecektir ve ebeveynler çocuklarını müzik eğitimine başlatabileceklerdir. Bu yönden de çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1.12.1. Bu araştırma temel seviyede müziksel duyma becerisi olan 1 (bir) katılımcıyla sınırlıdır.

1.12.2. Bu araştırma katılımcıya uygulanan “piyano eğitimi”, “solfej eğitimi” ve “ses eğitimi” ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlılar

- Bu çalışmada veli ile yapılan görüşme formu tamamen velinin gerçek görüş ve düşüncelerini yansıtmaktadır.
- Bu çalışmada gözlemci değerlendirme formunu yanıtlayan alanında uzman insanların verdikleri cevaplar tamamen gerçeği yansıtmaktadır. Katılımcının OSB tanısı gerçektir.

II. BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Müziğin Otizmlı Bireylere Etkisi Üzerine Araştırmalar

Thaut (1988), otizmlı bireylerin müziksel algılama becerilerinin ölçümü üzerine çalışma yapmıştır. 11 (on bir) normal birey, 6 (altı) zihinsel engelli birey ve 5 (beş) otizmlı bireyin bulunduğu müziksel algılama konusunda kıyasa dayalı olan bu çalışmada otizmlı bir birey en yüksek bireysel puanı almıştır. Ayrıca bu çalışmada otizmliler nerdeyse normal insanların puanlarına ulaşmışlar, zihinsel engellilere göre ise puan bakımından önemli ölçüde önde olmuşlardır.

Boso, Emanuele, Minazzi, Abbamonte, ve Politi (2007), şiddetli otizm spektrumuna sahip 8 (sekiz) otizmlı bireyle yapılan çalışmada düzenli yapılan müzik derslerinin otizmlı bireylerin müziksel algılama düzeyini ve davranış profilini geliştirip geliştiremeyeceği araştırılmıştır. 52 hafta boyunca “piyano çalma, davul çalma ve şarkı söyleme” etkinliklerini içeren müzik derslerine katılan otizmlı bireylerin müziksel becerilerinin gelişimi likert tipi bir ölçekle derecelendirilmiştir. Sürecin sonunda otizmlı bireylerde semptomatik anlamda düzelmeler görülmüş, müziksel algılarında ise temeldeki hallerine göre gelişim görülmüştür.

Berrakçay (2008), müziğin belirli davranış bozuklukları sergileyen otizmlı bireylerin sosyal davranışlarına ne tür bir etki bırakacağı sorusundan yola çıkılarak yapılan araştırmada 4 (dört) otizmlı bireyle haftada bir kez olmak üzere 10 oturum boyunca ritim dersleri yapılmıştır. Bireylerin belirlenen problemlı davranışları “problemlı davranış haftalık izleme formu” ile aileleri tarafından takip edilmiştir ve ritim çalışmaları ise “ritim tekrar ölçeği” kullanılarak ölçülmüştür. Araştırmanın sonucunda tekrarlı olarak yapılan ritim çalışmalarının bireylerin tekrarlı seyreden problemlı davranışları yerine geçebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Uygulamada her

bireyin performansının farklı olması, bütün otizmlili bireylerin müzik yeteneğine sahip olmadığını ve yeteneğin biyolojik olarak bireyde var olan bir özellik olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca bu araştırmada otizmlili bireylerin herhangi bir çalgıyla ilişkilmesinin müziğe olan ilgilerinin artmasında önemli bir etken olduğu belirtilmiştir.

Gökmen (2010), otizm tanısı almış bir bireyin müziğe ve müzik çalışmalarına verdiği tepkileri betimlemeyi amaçlayan bu çalışmada 6 yaşında bir otizmlili çocukla 30 seans boyunca çalışılmıştır. Yapılandırılmamış görüşmeler, video kamera kayıtları ve araştırmacı tarafından hazırlanan gözlemci kayıt çizelgesi ile araştırmanın verileri toplanmıştır. 30 çalışma seansı arasından 8 çalışma gözlemciler tarafından kodlanmıştır. Araştırmanın sonucunda; katılımcının müziğe ve müzik çalışmalarına olumlu tepkiler gösterdiği, araştırmacıyla istekli olarak iletişime geçtiği ve müzik çalışmalarına istekli olarak katıldığı tespit edilmiştir.

Önal (2011), otizmlili bireylerin müzik eğitimine olan yatkınlıkları ve müziğe olan duyarlılıklarını tespit etmek amacıyla yapılan araştırmada iki otizmlili çocukla çalışılmıştır. Araştırmada çocukların seviyelerine uygun sözleri ve melodisiyle akılda kalıcı olan bir çocuk şarkısı öğretilmiştir. “Bireyselleştirilmiş öğretim programı formu”, “değerlendirme formu” ve “müzik eğitimi çalışma sonucu durum tespit gözlem formu” ile toplanan verilerin sonucuna göre otizmlili bireylerde bireysel müzik eğitiminin gerekliliği ve her otizmlili birey için ayrı bir müzik eğitimi programı hazırlanması gerektiği araştırmanın sonucudur.

III. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Eğitim

Dünyaya gelen bir bebek zaman geçtikçe yürümeyi, yemek yemeyi sonra konuşmayı öğrenir. Bu süreçte en yakın çevresi bebeğin bir şeyler öğrenmesine destek olur ve bebeğin öğrenmesi sağlanır. Bu öğretilerin tümü “eğitim” olarak adlandırılır (Küçükahmet, 2009).

Birey büyümeye devam ettikçe çevresindeki insanlar tarafından ya da kendisi deneyimleyerek öğrenmeye devam eder. Bu, yaşam boyunca devam eden bir süreçtir.

Eğitim olgusuna, var olduğu sürece çeşitli tanımlamalar yapılmıştır: “Yeni kuşaklara kültürel mirası aktararak, onları topluma uyuma hazırlama sürecidir” (Butler, 1957, ss. 344-347) ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işidir” olarak tanımlar (Sönmez, 1994, s. 10). Eğitim, toplumları ve bireyleri istendik yönde geliştirme ve değiştirme sürecinde etkili bir yöntemdir (Biber Öz, 2001).

3.2. Müzik Eğitimi

“Bugün karmaşık bir sanat dalı olarak uzun yılların eğitimini ve emeğini gerektiren müzik sanatı, diğer sanat dalları arasında en ilkel ve en temel güdülerden kaynaklanmış olanıdır” (İlyasoğlu, 1999). En ilkel ve temel güdülerden kaynaklanan müzikte ilerleme etkili bir eğitim süreciyle sağlanabilir.

Müzik eğitimi; müzikal davranış kazandırma, müziksel davranış değişikliği oluşturma ve müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte bireyin temel yaşantısı göze alınarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı bir yol izlenmelidir (Uçan, 1997, s. 10). Ayrıca müzik eğitimi, bireyin diğer insanlarla iletişim kurup toplumsallaşmasını ve müziği bilinçli olarak üretip tüketebilen bir birey olmasını sağlar (Özen, 2004).

Ulu önder Atatürk'ün toplumdaki bireylerin iletişim becerisi kazanması, sosyalleşmesi ve bilinçlenmesine işaret ettiği *“sanatsız kalmış bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir”* ifadesiyle millet olarak sanat ve müzik alanında daima ileride olunması gerekmektedir. Bu da sanata verilen değer ve nitelikli sanat eğitimiyle olacaktır.

Müzik eğitiminde, öğretme ve öğrenme süreci içerisinde yer alan bütün etkenlerin eğitim programının kazanımlarına göre hazırlanması gerekir. Öğrenme sürecinde hedef kitle olan öğrencilerin dersle ilgili düşünceleri de önem teşkil eder (Akarsu, 2017).

3.3. Otizm Nedir

Otizm, yaygın gelişimsel bozukluklar, sosyal iletişim bozukluğu ve zekâ gelişiminde gecikme veya yanlış ilerleme şeklinde ortaya çıkan, genellikle doğum sonrası ilk yıllarda başlayan nöropsikiyatrik sorunlardır (Yücesoy vd., 2015). Otizm spektrum bozukluğu (OSB)'da erken çocukluk yaşlarında ortaya çıkan ve sosyalleşme sorunu, iletişim sorunları, tekrarlayıcı davranışlar ve ilgi alanlarıyla kendini gösteren bir gelişim bozukluğudur (APA, 2013).

Otizm ve otizm spektrum bozukluklarının henüz tam sebepleri bilinmemekle birlikte, pek çok faktörün rolü olabileceği, bu faktörler içinde genetik faktörlerin özel önemi olduğu ve otizmin bir beyin hastalığı olduğu artık bilinmektedir (Mukaddes, 2014). Otizm spektrum bozukluğunda erken teşhisin önemi büyüktür. Erken teşhis sonucu otizmlili bireyler müdahale programlarına erken dâhil olabılıp gelişimsel süreç içerisinde bu müdahalelerden mümkün olduğunca uzun süre ve yoğunlukta faydalanabilirler (Rakap, Birkan, & Kalkan, 2017).

3.4. Otizmlili Bireylerin Tanımlanması

Literatürde otizmlili bireylerin özelliklerinin birbirlerinden farklı olduğu ve davranışsal olarak da değişkenlik gösterdiği belirtilmektedir. Bu bireylerin genel özelliklerini bilmek tanılamada diğer bireylerden ayrılıp eğitim programlaması yapma yolunda kolaylık sağlayacaktır (Darıca, Abidoğlu, & Gümüüşcü, 2005).

Otizm spektrumuna sahip bireyler dil becerilerini kullanmada problem yaşarlar ve sosyal etkileşim konusunda da normal insanlara göre daha çok zorlanırlar. Bu bireyler el ayak çırpma gibi hareketleri sürekli olarak tekrar edebilirler veya jest ve mimik hareketlerini de sürekli tekrarlı şekilde yapabilirler. Ayrıca bu bireyler bazı durumlarda öfke nöbetleri geçirebilirler. Öfke nöbetlerini pekiştiren durumlara bireyin nöbet sonrası ilgi görmesi veya bir nesne elde etmesi örnek verilebilir ya da birey katılmak istemediği bir etkinlikten öfke nöbeti sonucunda kaçabilir. Tipik gelişim gösteren otizmlili bireyler yaşamlarının ilk aylarından başlayarak dışarıdaki insanların davranışlarını veya farklı becerileri gözlemleyip taklit ederek öğrenirler (İftar, Kurt, & Kürkçüoğlu, 2014).

Otizmlili bireyler insanların fiziksel temas kurmalarından rahatsız olurlar bu yüzden otizmlili bireylerle temas kurma konusunda hassas olunmalıdır (Garland, 2018). Ayrıca otizmlili bireyler genel olarak diğer insanlarla göz teması kuramazlar.

Otizm tanısı koyma sürecinde düzey tarama ya da eğitsel değerlendirmeler yapılabilir. Ülkemizde otizmin tıbben tanımlanması çocuk psikiyatristler ve nörologlar tarafından yapılır. Genel tanılama yapılırken Amerikan Psikiyatri Birliği'nin yayınladığı Ruhsal Bozukluklar Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabından yararlanılıp klinik ortamında gözlemler ve aile ile yapılan görüşmeler şeklinde tanılama gerçekleştirilir (Rakap vd., 2017).

3.5. Melodik ve Ritmik Duyma Becerisi

Müzik yeteneğini ortaya koyan özellikler, ritim duyma becerisi, müziksel işitme, aynı anda tınlayan iki ya da daha fazla sesi duyup ayırt edebilme, duyduğunu çalıp söyleyebilme şeklinde sıralanabilir (Uçan, 1997). Müziği meslek olarak seçecek kişilerde bu şartlar aranır ve bu kişilere müziksel duyma sınavı yapılır. Sonuç olarak bireyin müzikle ilgili bir okula gidip kariyerini müzik üzerine devam ettirmesi bireyin melodik ve ritmik duyma becerisini geliştirmesine bağlıdır. Göğüş (2009)'e göre “*müzik yeteneği doğal ve dış koşullarla beslenen bir üründür*”. Buna göre bu yeteneği geliştirmek, bireyin var olan yeteneği üzerine çaba sarf etmesiyle gerçekleşecektir. Bu da nitelikli müziksel işitme eğitiminden geçer. Müziksel işitme derslerinde öğretmen yeterliliği, öğrencinin yeteneği, eğitim öğretim programı ve yöntemler gibi çeşitli faktörler başarıyı etkilemektedir (Öztürk & Kalyoncu, 2018).

GSL veya GSF’lerde yürütülen işitme eğitimleri incelendiğinde sınıfların genel olarak 15-25 kişi arasında olduğu ve öğrencilerin yetenek açısından farklı oldukları anlaşılmaktadır. İnsanların çoğunda ortalama bir müzik yeteneği vardır ve bunu belirli seviyede geliştirebilirler. Çok düşük veya çok yüksek derecede müziğe yeteneği olanların sayıları azdır (Göğüş, 1999). Her öğrencinin yeteneğinin ve algılama düzeyinin farklı olması müzik eğitiminde bireysel eğitimin önemini ortaya koyar (Scandrett, 2005).

IV. BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Deseni

Alanyazına göre eylem araştırması, bireyin kendi mesleki yeterlilikleri hakkında düşünmesi, döngüler halinde müdahaleler yürütmesi ve bu müdahalelere yönelik kişisel değerlendirmeler yapmasıdır. Bu süreci başkaları ile paylaşması araştırmacıya gelişim odaklı pozitif bir süreç olarak yansıtmaktadır (Hermes, 2001). Eylem araştırması, bireyin başarısını artırma ve sorunlarını çözme yolunda etkili bir yöntemdir (Gülen Canlı & Yusuf, 2019). Eğitim alanına yönelik eylem araştırması özellikle öğretmen, uygulama, sınıf ve okul odaklı yapılmaktadır (Gürgür, 2017). Dolayısıyla bu araştırma da öğretmen ve uygulama odaklı yapılmış deneysel bir çalışmadır. Deneysel modelde araştırmacı durumu değiştirebilir, bu değişimin etkisini gözleyebilir ve kontrol altına alabilir (Hicret Çöl, 2012).

Tek denekli deneysel araştırmaları diğer yarı deneysel araştırmalardan ayıran nokta, katılımcı gruplarla çalışmak yerine her bir katılımcıyla yinelenen ölçümlere dayalı olarak tekil değerlendirmeler yapılmasıdır (Aydın, Tekin-İftar, & Rakap, 2019). Yineleme, okuyucunun araştırmaya olan inancını artırır (Tekin, 2000).

Tek denekli deneysel bir çalışma olmasından dolayı, nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni bu araştırmanın desendir.

4.2. Pilot Çalışma

ERÜ GSF Bölümünde otizmliler için temel müzik uygulamaları içeren bir sosyal sorumluluk dersinde 9 (dokuz) katılımcıyla bir pilot çalışma yapılmıştır. Bu çalışma, **müzik eğitimcileri** tarafından katılımcıların temel müzik beceri düzeyini anlamak amacıyla yapılmıştır.

Pilot çalışma sonucunda müziğe temel düzeyde ilgisinin ve yeteneğinin daha fazla olduğu saptanan bir otizmli öğrenci bu araştırma için seçilmiştir.

4.3. Çalışma Ortamı

Araştırmadaki tüm oturumlar 2018-2019, Güz ve Bahar dönemi boyunca ERÜ GSF Müzik bölümüne ait piyano odalarında yapılmıştır.

4.4. Pilot Çalışma Grubu

Araştırma öncesi pilot çalışmaya katılan OSB tanılı gruptur.

4.4.1. Pilot Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

ERÜ GSF Müzik bölümünde otizmli bireylerle yapılan pilot çalışma için özel eğitimcilerin önerdiği dokuz OSB tanılı birey katılımcı olarak seçilmiştir. Bu dokuz OSB tanılı bireyin müzik eğitimine katılabilecek seviyede olup olmadığını belirlemek adına ERÜ GSF Müzik bölümünde, içerisinde piyano bulunan bir sınıfta bu bireylerin müziğe ilgileri ve yetenek düzeyleri araştırmacılar tarafından sınanmış ve pilot çalışma için seçilmiştir. Farklı seviyelerde olan katılımcılardan;

Dört kişinin otizm seviyesi normal olup, temel seviyede (sadece sağ el kullanarak, yanlış parmakla çalarak, parçanın melodisini ya da ritmini değiştirerek, erken ya da geç bitirerek) piyano çalabildikleri görülmüştür.

Katılımcılardan bir kişinin otizm seviyesi olarak çok az spektrum taşıdığı ve sağlıklı bir insan gibi davrandığı fark edilmiştir. Bu birey, piyanoda ezberden basit bir melodi çalabilmiştir.

Katılımcılardan bir kişinin ağır spektrum taşıdığı görülmüş ve bu bireyin sadece sosyalleşmek adına çalışmaya katılabileceği tartışılmıştır.

Katılımcılardan iki kişinin otizm seviyesi normal olduğu fakat müziğe ilgisinin olmadığı görülmüştür.

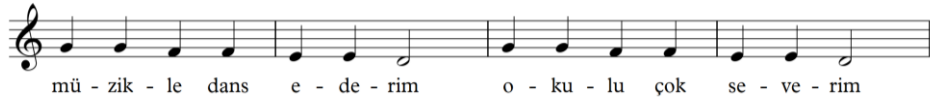
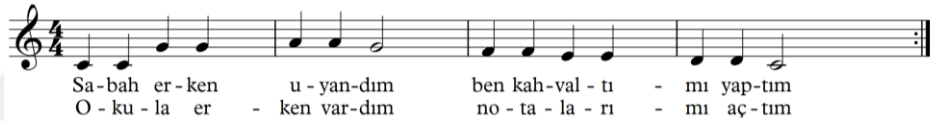
Katılımcılardan bir kişinin nota bildiği ve diğerlerine göre daha iyi piyano çalabildiği görülmüştür. **K1** ismiyle kodlanan bu katılımcının diğer katılımcılara göre müziğe ilgisinin daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca 9 yaşından itibaren aralıklarla 2 yıllık bir piyano çalma geçmişinin olduğu öğrenilmiştir.

4.4.2. Pilot Çalışma Grubuyla Sosyal Sorumluluk Dersi Grup Çalışması

Örnek çalışma: 27 Eylül Perşembe

Katılımcılarla ilk dersin yapılacağı bugün, derslerin işlenme sürecinde ne tür çalışmalar yapılacağı, ne tür materyaller kullanılacağı, derslerin nasıl işleneceği gibi konular hakkında konuşmak ve bilgi alışverişi için sosyal sorumluluk dersinden önce uygulamacılarla toplantı yapılmıştır. Toplantıda çocukların ritimsel içgüdülerini ve ritme ilgisinin olup olmadığını ölçmek için içerisinde bu bilgilere ulaşmayı sağlayacak yönlendirmelerin yazılacağı basit ve sona ulaştıracak bir parçanın gerekli olduğu düşünülmüştür. Uygulamacılar tarafından parça seçilmiştir.

Bilindik olması, armoni yapısının basitliği, ritimsel açıdan sade olması ve ezgisel açıdan da basit olması durumundan W.A. Mozart'ın 12 varyasyonu “ Twinkle Twinkle Little Star” (daha dün annemizin kollarında yaşarken) adlı müzik eserinin teması bu uygulama dersi için kullanılmıştır.

Ritim Adımları (şarkının tümü için)

Zıplayarak

Zıplayarak

Şekil 1. Twinkle twinkle little star (Daha dün annemizin) isimli İngilizce ninni (Vikipedi, 2020)

Katılımcıların günlük rutinlerinden (sabah kalkmak, kahvaltı yapmak, okula gitmek...) yola çıkarak uygulamacılar tarafından bu parçaya uygun yeni sözler yazılmıştır. Yazılan sözler üzerinden katılımcılara; **parça ritmine uygun olarak** adım atma, alkışlama ve zıplama hareketlerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Parçanın sözleri ve notaları birlikte yazılmış, uygun tartımlar nota kâğıdı üzerine çizilmiştir.

Katılımcılar ve uygulamacılar, aralarındaki iletişimi sağlamak için çember oluşturmuş ve ayak adımlarına göre uygulanan ritimleri, el çırparak ve ayaklarıyla ritme uygun adımlar atarak uygulamışlardır.

Bu uygulamanın rehberi olarak yazılmış notanın içerisindeki son seslere göre **(bknzşekill)** ritme uygun yazılan zıplama hareketini ve adımlamaları katılımcıların uygulamakta zorluk yaşadıkları görülmüştür.

Katılımcıların sosyallikten mutlu oldukları ve okulu sevdikleri gözlemlenmiştir. Velileri ile yapılan görüşmelerde de velilerin bu konuda çocuklarının mutlu olduğunu belirten konuşmaları bu durumu tasdiklemiştir.

4.5. K1'in Tez İçin Katılımcı Olarak Seçilmesi

Temel müzik yeteneği bakımından diğer katılımcılardan daha iyi seviyede olup müziğe daha ilgili olan **K1'in, Pilot Çalışma Grubuyla Sosyal Sorumluluk Dersi Grup Çalışması**'ndaki basit uygulamalardan sıkıldığı gözlenmiştir. Ayrıca pilot çalışma sonrası **K1'in** velisi, diğer OSB bireylere özenerek **K1'in** onlardan sorunlu davranışlar öğrenip taklit edebileceği endişesini dile getirmiştir

K1'in, yapılan kulak testi sonucu ritmik ve melodik duyum bakımından da diğer katılımcılardan daha iyi olması ve gelişim vadeden seviyesinden dolayı sosyal sorumluluk dersinden ayrılıp ayrı bir çalışma yapılması, sosyal sorumluluk ders çalışmasını yürüten Alan uzmanları (müzik alanı ve RAM- Rehberlik ve Araştırma Merkezi uzmanları) tarafından tavsiye edilmiştir.

Bu durumlar dikkate alınarak **K1** ile olan derslerin bireysel işlenmesine karar verilmiştir. Yapılan bu tez çalışmasının da **K1'in** solfej, piyano ve ses eğitimi uygulamalarına aktif katılımı sonucu ritmik ve melodik duyum bakımından gelişiminin incelenmesine bağlı olarak yapılmasına karar verilmiştir.

4.6. Araştırma süreci

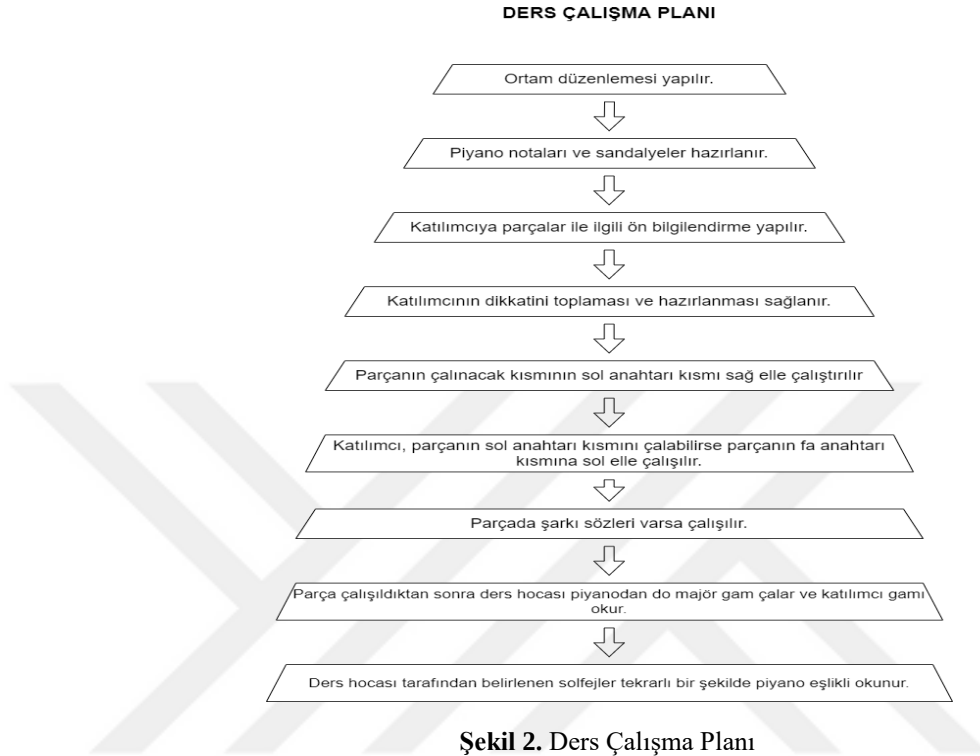
Araştırmada etkili bir müzik eğitimi verilerek otizmli bir bireyin ritmik ve melodik duyma becerisini geliştirmeye yönelik uygulama sürecine yer verilmiştir. Katılımcılar arasından müzik kulağı diğerlerinden daha iyi olan bir katılımcı bu araştırma için seçilmiştir.

Çalışma sürecinin tüm aşamaları uygulamacı tarafından yürütülmüştür ve tüm oturumlar bire-bir öğretim yapılacak şekilde düzenlenmiştir. Uygulama haftada bir gün ve 50 dakikalık ders süresine bağlı kalınarak 1 yıl sürede toplam 33 ders oturumu olarak yapılmıştır. Araştırmadaki tüm oturumlarda araştırmacı önce dersin yapılacağı çalışma ortamını düzenlemiş, notalar ve sandalyeleri hazır hale getirmiştir. Katılımcıya derslerden önce dersin işleniş ve çalınacak parçalar ile ilgili ön bilgilendirme yapılmıştır. Ders oturumlarından önce katılımcının dikkatini toplaması ve hazırlanması sağlanmıştır.

Araştırma süreci içerisinde işlenen derslerde piyano, solfej ve piyano çalarak söylenen şarkı eğitimine (temel ses eğitimi) yer verilmiştir. **K1**'e çaldırılan piyano parçaları uygulamacının düzenlediği sözlü piyano parçaları ve piyano repertuarından seçilen parçalar olmak üzere iki farklı tarza ayrılmaktadır Piyano parçaları çalışılırken önce sol el sonra sağ el (ya da sıralama olarak tam tersi) katılımcıya öğretilmiş daha sonra ise iki elini birleştirmesi sağlanmıştır. Solfej eğitimine başlamadan önce katılımcıya do majör gam okutulmuştur. Araştırma sürecinde çalınan piyano parçalarının örneği **EKLER** kısmında yer almaktadır. Bütün ders oturumları raporlaştırılmıştır. Çalışma sürecinde bütün derslerde aileden izin alınarak video ve ses kaydı alınmıştır, ayrıca katılımcının evinde ödevlerine çalışmasını içeren ses ve video kayıtları da araştırmada kullanılmıştır. Derslerde telefon ile kaydedilen sesler ve video kayıtları müzik alanında kulak eğitimi, piyano ve ses eğitimi dalında uzman 5 (beş) kişiye izletilmiştir. Uzmanlara izledikleri kayıtlara göre çalışmanın niteliğini belirleyici yapılandırılmış bir görüşme formu (**uzman görüşü formu**) uygulanmıştır. Ayrıca katılımcının velisine sorulmak üzere **veli görüşme formu** oluşturulmuştur.

Veli görüşme formunun iç geçerliliğini sağlamak için nitel araştırmalar konusunda uzman bir akademisyenden yardım alınmıştır. Uzman akademisyenin soru sayısını fazla bulması üzerine soru sayısı azaltılıp katılımcının velisine sorulmuştur.

Katılımcının velisinin verdiği cevaplar ses kaydı alınıp önce raporlaştırılmış sonra ise betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

4.6.1. K1 ile Yapılan Ders Süreci

4.6.1.1. 4 Ekim 2018

K1 ile bireysel olarak yapılan bu ilk derste uygulamacı piyanodan tek ses vermiş sonra bu sesleri **K1**'den “na” hecesiyle vermesini istemiştir. **K1**, piyanoyla çalınan tek sesleri doğru vermiştir. Daha sonra uygulamacı piyanodan çaldığı iki sesleri **K1**'den vermesini istemiştir. **K1**, sesleri yanlış vermiş veya sorulan iki sestten birini doğru verebilmiştir. Sonra uygulamacı piyanodan sorduğu üç sesleri **K1**'den vermesini istemiştir. **K1**, sorulan üç sesleri tamamen yanlış vermiştir.

Kulak eğitimi ve solfej dersleri, bireye bir müziksel davranış kazandırma ve geliştirme yolunda zaman ve nitelik bakımından olumlu katkılar sağlar (Yıldırım, 2012). GSL ve GSF müzik bölümlerinin kulak eğitimi derslerinde solfej eğitiminin varlığı ve önemi bilinmektedir. **K1**'in ritmik ve melodik duyumunu geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada **K1**'e solfej dersleri verilebileceği düşünülmüştür.

Ayrıca **K1**'in tek sesleri verebilmesinden dolayı solfej (nota adlarıyla melodi okuma) okuyabileceği düşünülmüş ve süreçte solfej eğitiminin diğer aktif müzik uygulamalarıyla birlikte işlenmesine karar verilmiştir.

Birçok müzik okulunun müfredatında tercih edilmesi ve kolay anlaşılır olması sebebiyle **Muammer Sun Solfej Kitabı** (Sun, 2018)' nın kullanılmasına karar verilmiştir. **K1**'e uygulanacak eğitim sürecinde 45. Solfeje kadar olan solfejlerin çalışılması hedeflenmiştir.

Bu derste Muammer Sun Solfej kitabı 1(Sun, 2018) içerisinde 1,2 ve 3. Solfejler okunmuştur. Solfej okumaya geçmeden önce **K1**'e okuyacağı solfejlerle ilgili bilgiler verilmiştir. Daha sonra uygulamacı solfejleri piyanoyla eşlikli bir şekilde çalıp okumuş ve **K1** dinlemiştir. Uygulamacı **K1**'e solfej okutmadan önce do majör gamı piyanodan çalıp anlatmıştır ve katılımcıya gamı okutmak için uğraşmıştır. Sonrasında solfejler piyano eşlikli bir şekilde katılımcıya okutulmuştur.

Basit ritimli ve do majör tonunda olup, içerisinde sadece do, re ve mi notalarını barındıran bu üç solfeji, **K1**'in nota bilmesinden dolayı rahat bir şekilde okuduğu görülmüştür. Solfejler bir sonraki derse kadar evde tekrar edilmek üzere ödev olarak verilmiştir. Dersin sonraki kısmında katılımcının daha önceden çaldığı piyano parçalarını tekrar etmesi sağlanmıştır. Dersin sonunda **K1**'in annesi uygulamacıya “Annemize Türkü” adlı şarkının varsa notasını bulup **K1**'e çaldırmasını rica etmiştir.

4.6.1.2. 11 Ekim 2018

K1 ile yapılan bu derste uygulamacı “Annemize Türkü” adlı parçayı piyano için düzenleyip derse getirmiştir.

Dersin ilk kısmında uygulamacı parçanın sol anahtarı kısmındaki soloyu **K1**'e öğretmiştir. Uygulamacı, ilk önce **K1**'e sol anahtarı üzerindeki notaların isimlerini sormuştur. **K1**'in sol anahtarındaki notaları genel olarak yanlış söylediği görülmüş ve bilemediği notalar için uygulamacı, üzerinde notaların yazılı olduğu yönlendirici bir kâğıt hazırlayıp **K1**'e kâğıt üzerinden notaları göstermiştir. **Bkz: Ek'ler**

Sol anahtarı üzerindeki notalar **K1**'e tekrarlı bir şekilde çalıştırılmıştır. Dersin ortasına gelindiğinde **K1**'in notaları hata yaparak çalabildiği görülmüştür. Dersin

devamında parçanın fa anahtarı kısmı uygulamacı tarafından **K1**'e anlatılmıştır. Yine **K1**'in bilemediği notaları uygulamacı yazdığı kâğıt üzerinden anlatmıştır. Parçanın fa anahtarı kısmı da tekrarlı olarak ders sonuna kadar çalışılmıştır. Dersin son bölümüne gelindiğinde verilen solfej ödevleri önce uygulamacı tarafından çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip okutulmuştur. **K1**'in solfejlere çalışıp geldiği anlaşılmış ve çabuk hızda rahatça okuduğu görülmüştür. Sonrasında **K1**'e, 4. 5. ve 6. Solfejler hakkında bilgiler verilmiştir. Uygulamacı solfejleri piyanoda eşlikli bir şekilde çalıp okumuş ve **K1**'in dinlemesi sağlanmıştır. Daha sonra **K1**'e solfejler okutulmuştur. **K1**, 6. solfejin beşinci, altıncı ölçüsünde “do-fa” atlamasında zorlanmıştır. Diğer solfejleri küçük hatalarla okuyabilmiş, tekrarlarda hataların azaldığı gözlenmiştir. 4. 5. 6. solfejler ve *Annemize türkü* parçası bir sonraki ders için ödev verilmiştir.

4.6.1.3. 18 Ekim 2018

Derse başlangıçta Annemize Türkü parçasının sol anahtarı kısmı **K1**'e çaldırılmıştır. **K1**, parçanın sol anahtarı kısmını hatalı şekilde çalabilmiştir. Sol anahtarı kısmı tekrar edilmiştir. Birkaç tekrar sonrasında **K1** sol anahtarı kısmını çalabilmiştir daha sonra fa anahtarı kısmına geçilmiştir. **K1**'in parçanın fa anahtarı kısmını çalmakta zorluk yaşadığı görülmüştür.

Uygulamacı parçanın fa anahtarı kısmını çalarak **K1**'e göstermiştir. Fa anahtarı bölümü tekrarlı bir şekilde çalışılmıştır ve sonrasında **K1** fa anahtarı kısmını çalabilmiştir. Sol anahtarı ve fa anahtarı bölümleri ayrı olarak çalışıldığından dersin son bölümüne kadar olan sürede bu iki anahtar birleştirilmiş şekilde **K1**'e çalıştırılmıştır. **K1** parçayı birleştirirken zorluk yaşamış ve hatalı bir şekilde çalabilmiştir.

Dersin son bölümüne gelindiğinde verilen solfej ödevleri olan 4. 5. 6. solfejler önce uygulamacı tarafından çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz bir şekilde okuyabilmiştir. Sonrasında **K1**'e 7. 8. ve 9. solfejler hakkında bilgiler verilmiştir.

Uygulamacı solfejleri piyanoda eşlikli bir şekilde çalıp okumuş ve **K1**'in dinlemesi sağlanmıştır. Daha sonra **K1**'e solfejler okutulmuştur. **K1**, özellikle 9. Solfejin duraklı olması dolayısıyla zorlanmış, tekrarlı olarak çalışıldığında hatasız

okuyabilmiştir. 7. 8. 9. solfejler ve *Annemize Türkü* sonraki ders için ödev olarak verilmiştir.

22 Ekim 2018 tarihinde Prof. N. Oya LEVENDOĞLU tarafından katılımcıların Cumhuriyetin ne demek olduğunu kavramaları ve vatani duygularının gelişimine katkı amaçlı Sefai ACAY'ın *Cumhuriyet* şarkısının, otizmlili çocuklarla birlikte çalışılması tavsiye edilmiştir. Tonu Do majör olan parça üzerinde en pes notanın 1. Oktav do, en tiz notanın da 2. Oktav do olduğu görülmüştür. Çocuk ses aralıklarının yaklaşık 1,5 oktav olup ses karakterlerinin kız- erkek fark etmeksizin soprano ya da alto olduğu göz önünde bulundurularak ses aralığı bakımından bu parçanın çocuklara uygunluğu tespit edilmiştir (Cevanşir & Gürel, 1982).

Niteliksel açıdan bakıldığında 10 ölçüden oluşan ve basit iki bölmeli form özelliği taşıyan parçanın 1.2.3.6.7.8.9. Ve 10. Ölçülerinde noktalı tartımların varlığı görülmüştür. Verilen şarkı uygulamacı tarafından piyano için düzenlenmiştir. Bu şarkının piyano için düzenlenmesi yapılırken sol anahtarına parçanın solosu birebir yazılmış, fa anahtarı üzerinde ise parçanın solosuna ve armonik yapısına uygun olması, aynı zamanda katılımcının çalabileceği seviye indirgenmesi gerektiği de dikkate alınmıştır. Soloyu tamamlama ve soloya eşlik amacı güdülerek uygun akorlar parça üzerine yazılmıştır.

Üçüncü ölçüdeki 1,5 vuruş olan sol notası, **K1**'in zorlanıp çalamayacağı düşüncesiyle uygulamacı tarafından bir vuruş yapılmıştır. Ölçüdeki son nota (yarım vuruş) da geçici süreliğine bir vuruş yapılmıştır.

4.6.1.4. 25 Ekim 2018

Derse başlangıçta Annemize Türkü parçasının sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları ayrı olarak **K1**'e çaldırılmıştır. Ödev olarak verilen bu parçayı **K1**'in evde çalışmış bir şekilde geldiği görülmüştür. Dolayısıyla **K1**, parçayı geçen derslere göre daha rahat çalmıştır.

Dersin devamında parça birleştirilmiş bir şekilde vakit kaybetmeden çalışılmaya devam edilmiş, daha sonra parçaya uygun sözler uygulamacı tarafından yazılmıştır. Uygulamacı model olarak şarkıyı sözleriyle okuyup piyanoda çalmıştır ve daha sonra

K1'e şarkının sözlerini çalıştırmıştır. **K1**, birkaç tekrar sonrasında sözleri kısmen doğru tonda okuyabilmiştir.

Dersin ortasına gelindiğinde **Cumhuriyet** parçası uygulamacı tarafından katılımcıya çalınmıştır. **K1**'e parça üzerinde sol anahtarı ve fa anahtarı bölümünde bulunan notaların isimleri sorulmuş, bilemediği notalar için üzerinde nota isimleri yazılı olan kâğıttan bakması sağlanıp notanın ismini görerek çalışması sağlanmıştır. Sağ el ve sol el ayrı çalınan parça, dersin sonuna kadar çalışılmıştır. Noktalı tartımları çalmada **K1**'in zorlandığı ve hata yaptığı gözlenmiş buna rağmen parçayı sevdiği de gözlenmiştir.

Dersin son bölümüne gelindiğinde verilen solfej ödevleri olan 7. 8. ve 9. solfejler önce uygulamacı tarafından çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip okutulmuştur. **K1**, solfej ödevlerini sorunsuz okumuştur. Sonrasında **K1**'e 10. ve 11. solfejler hakkında bilgiler verilmiştir. Uygulamacı solfejleri piyanoda eşlikli bir şekilde çalıp okumuş ve **K1**'in dinlemesi sağlanmıştır. Daha sonra **K1**'e solfejler okutulmuştur. **K1**, 10. Solfejin dördüncü ölçüsündeki “re-mi-mi-re” notalarını “mi” notalarının tekrar etmesi sebebiyle başta anlamamış, çalışınca okuyabilmiştir. 10. ve 11. Solfejler, **Annemize Türkü** ve **Cumhuriyet** şarkıları bir sonraki ders için ödev verilmiştir.

4.6.1.5. 1 Kasım 2018

Dersin ilk bölümünde **Annemize Türkü** parçası **K1**'e hatırlatmak amacıyla uygulamacı tarafından çalınıp sözleri de okunarak tekrar edilmiştir. Daha sonra **K1**'in parçayı çalması istenmiştir. **K1**'in, parçayı özgüvenli bir şekilde çaldığı görülmüştür. Uygulamacı **K1**'den parçanın sözlerini melodisine göre okumasını istemiş ve **K1** şarkının sözlerini okuyabilmiştir. Parça, dersin yarısına kadar çalışılmıştır.

Sonra uygulamacı tarafından **Cumhuriyet** parçası **K1**'e hatırlatmak adına piyanoda çalınıp söylenmiştir ve katılımcıya ilk önce sağ el ve sol el ayrı olarak çalıştırılmıştır. **K1**'in parçanın fa anahtarı kısmını kısmen çalabildiği, sol anahtarı kısmını hatalı çaldığı görülmüştür. Dersin son bölümüne kadar **K1**'in parçayı tekrarlı bir şekilde çalması sağlanmıştır.

Dersin son kısmına gelindiğinde geçen ders verilen solfej ödevleri olan 10. ve 11. solfejler önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e önce do majör gam geçirip piyano eşlikli olarak okutulmuştur. **K1**, 10. solfeji hatalarla okumuş, 11. solfeji hata yapmadan okuyabilmiştir. **K1**, solfej ödevlerini okuduktan sonra 12. ve 13. solfejler uygulamacı tarafından piyano eşlikli olarak çalınıp söylenmiştir. Daha sonra **K1**'e solfejler okutulmuştur. Solfejlerin ses atlama çalışmasına dayalı olmasından **K1**, solfejleri okumakta zorlanmıştır, bu yüzden dersin bitişine kadar tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

6 Kasım 2018 tarihinde **K1**'in annesinin, süreçte çalınan parçaları video çekip sosyal medya hesabından İZOT'u etiketleyerek paylaşması üzerine İZOT Orkestrası yöneticileri **K1**'in videolarını görüp, 3 Aralık Dünya engelliler günü için İzmir'de düzenlenecek olan konser programına davet etmişlerdir. Uygulamacı, yoğunluk dolayısıyla programa katılamayacağını belirtmiş ve dolayısıyla programda **K1**'in yanında bulunmak, yardımcı olmak ve ihtiyaçlarında yardım ve destek için temsili bir öğretmen seçilmiştir. Program için **K1**'den iki parça çalışıp gelmesi istenmiştir.

4.6.1.6. 11 Kasım 2018

İzmir'de düzenlenecek olan konsere iki haftadan daha az bir zaman kalması ve kaynaştırma okulundaki derslerin **K1**'in üzerinde bıraktığı yorgunluk dikkate alınarak hazırda çalışılmakta olan **Annemize türkü** ve **Cumhuriyet** parçalarının konser için hazırlanmasına karar verilmiştir. Dersin ilk kısmında **Annemize Türkü** parçası **K1**'in hatırlaması amacıyla uygulamacı tarafından çalınmış ve sözleri de okunarak tekrar edilmiştir. Daha sonra **K1**'in parçayı çalması istenmiştir. **K1**, parçayı özgüvenli bir şekilde genel olarak hata yapmadan çalabilmiştir. Uygulamacı **K1**'den parçayı piyanoda çalarken aynı zamanda sözlerini okumasını istemiş ve **K1** şarkının sözlerini okuyabilmiştir. Parça, dersin yarısına kadar çalışılmıştır. Sonra uygulamacı tarafından **Cumhuriyet** parçası **K1**'e hatırlatmak adına piyanoda çalınıp söylenmiştir ve dersin devamında **K1**'e tekrarlı bir şekilde çaldırılmıştır. Dört tekrar sonunda **K1** parçayı ritim kaçıracak ve el sürçmeleriyle çalabilmiştir.

Sonra uygulamacı, parçanın sözlerini **K1**'e anlatmış ve dersin son bölümüne kadar tekrarlı şekilde okumasını sağlamıştır. Dersin son bölümünde ise şimdiye kadar

verilen tüm solfej ödevleri önce uygulamacı tarafından çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip birer kez okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz okumuştur.

4.6.1.7. 22 Kasım 2018

Dersin ilk kısmında Annemize Türkü parçası uygulamacı tarafından **K1**'in hatırlaması amacıyla sözleri de okunarak çalınmıştır. Daha sonra **K1**'in parçayı çalması istenmiştir. **K1**, parçayı sorunsuz çalıp okumuştur. Sonra uygulamacı tarafından **Cumhuriyet** parçası piyanoda çalınıp söylenmiştir. Dersin devamında **K1**'e tekrarlı bir şekilde çaldırılmıştır. **K1**, bu parçayı da sorunsuz çalmıştır. Dersin son bölümüne kadar bu iki parça tekrarlı bir şekilde çalışılmıştır. Dersin son bölümünde 12. ve 13. solfejler önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip birer kez okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz okumuştur. Sonra 14. Solfej yine uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. **K1** solfeji okurken hatalar yapmıştır. Solfej parçası **K1**'e tekrarlı olarak okutulup ders bitirilmiştir.

2 Aralık 2018 tarihinde **K1**, Kayseri özel çocuklar rehabilitasyon merkezi desteğiyle ve bu kurumu temsilen İzmir'e gitmiştir.

K1, İZOT'un 3 Aralık "Dünya engelliler günü" adına düzenlediği konserde *Cumhuriyet* ve *Annemize Türkü* parçalarını başarıyla icra etmiştir. Yolculuk ve konser deneyiminin **K1** üzerinde sosyal anlamda olumlu etkiler bıraktığı anne tarafından belirtilmiştir.

4.6.1.8. 6 Aralık 2018

K1 İzmir'de olduğundan ders yapılmamıştır.

10 Aralık 2018 tarihinde **K1**'in annesi uygulamacıdan "Hoş Gelişler Ola" adlı şarkının varsa notasını bulup katılımcıya çaldırmasını rica etmiştir. Ders gününe kadar Uygulamacı tarafından **K1** için piyanoya düzenlenen Hoş Gelişler Ola türküsünde; sol anahtarı kısmında parçanın solosu ve nakaratının notaları yazılmış, Fa anahtarı kısmına ise basitleştirilmiş armoni yapısıyla eşlik yazılmıştır.

Düzenlemeyle 28 ölçüye ulaşan 6/8'lik bu parçada;

- Parçanın üç zamanlı olması,

- 11, 17,18 ve 19. Ölçüdeki bağlar (uzatma bağları, legato)
- 6/8lik bir parça olduğu için 3/4lük bir parçaya göre daha küçük vuruşlu ve karışık görünen notaların (yarım vuruş, bir vuruş, bir buçuk vuruş) parça üzerinde fazlaca bulunması,
- Sol elde değişen akorlar,
- Parçanın küçük oktav ile 2.Oktav arasında çalınması gibi durumların, **K1**'in parçayı öğrenmesi sürecini uzatacak faktörler olacağı düşünülmüştür. Bu durumlar dikkate alınarak diğer çalınan parçalara göre daha uzun bir çalışma süresi gerektiği düşünülmüştür.

4.6.1.9. 13 Aralık 2018

K1'in annesinin ricası üzerine, Hoş gelişler ola türküsü uygulamacı tarafından piyano için düzenlenip derse getirilmiştir.

Dersin ilk kısmında uygulamacı **K1**'den Annemize Türkü ve Cumhuriyet parçalarını birer kez çalmasını istemiştir. **K1** parçaları hatasız çalıp okuyabilmiştir. Bunun üzerine Hoş Gelişler Ola parçası uygulamacı tarafından çalınmıştır. Uygulamacı parçayı çalarken, **K1**'in parçanın ritmine uygun alkış tuttuğu ve parçayı beğendiğini belirten hareketleri gözlenmiştir. Uygulamacı, **K1**' e parçanın fa anahtarı kısmındaki akorları notalarına ayırıştırıp sormuştur. **K1**'in tonu do majör olan parçanın akorlarını hatalar yaparak söylediği görülmüştür. Bunun üzerine uygulamacı, notaların yazılı olduğu kâğıt üzerinden **K1**'e bilemediği notaları göstermiştir. **K1**'in, parçanın fa anahtarı kısmını hataları azaltmak için tekrarlı şekilde çalması sağlanmıştır.

Dersin son bölümüne gelindiğinde geçen derslerde çalışılan solfej ödevleri 5. solfejdten başlayarak önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e önce do majör gam geçirip piyano eşlikli olarak okutulmuştur. **K1**, solfejlere daha önce çalıştığı için hâkim olmasından dolayı hatasız okumuştur.

Daha sonra 15. ve 16. solfejler uygulamacı tarafından piyano eşlikli olarak çalınmış ve söylenmiştir. Ardından **K1**'e solfejler okutulmuştur. 15. Solfejde **kanon tekniği** bulunmaktadır. Uygulamacı **K1**'e kanon tekniğini anlatmadan; **K1** solfeji

okurken deneme amaçlı ikinci sesi kanon tekniğine uygun olarak okumuştur. Bunun sonucunda **K1**'in kafası karışmış ve uygulamacı ikinci sesi okumayı bırakmıştır. 15. solfej, tek sesli olarak piyano eşliğiyle okunmasının **K1** açısından daha rahat olacağı düşünülmüştür. 16. solfeje gelindiğinde bu solfejın sıralı seslerden oluşması dolayısıyla **K1** solfeji rahatça okumuştur. Solfejler dersin sonuna kadar tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

4.6.1.10. 20 Aralık 2018

Ders yapılmamıştır.

4.6.1.11. 27 Aralık 2018

Derse başlarken uygulamacı Hoş gelişler ola türküsünü **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Önceki ders parçanın fa anahtarı kısmı çalışıldığı için uygulamacı **K1**'den yine parçanın fa anahtarı kısmını çalarak başlamasını istemiştir. **K1** fa anahtarı kısmını hatırlayamamıştır. Bunun üzerine yine ilk dersteki taktik izlenip önce akorlar seslerine ayrılıp notalar uygulamacı tarafından **K1**'e anlatılmıştır. **K1**'in dersin orta bölümüne kadar parçanın fa anahtarı kısmını çalması sağlanmıştır. **K1**, parçanın fa anahtarı kısmını genel olarak hatalı çalabilmiştir.

Daha sonra ise parçanın sol anahtarı kısmındaki notalar ikinci oktav üzerinde olup isimlerinin okunması zor olduğu için çalışmaya başlamadan önce uygulamacı tarafından yazılmış nota kâğıdı üzerinden **K1**'e gösterilmiştir. **K1**, sol anahtarı üzerinde bulunan notaları da genel olarak hatalarla çalmıştır. Sol anahtarı kısmı dersin son bölümüne dek tekrarlı şekilde çalışılmış ve sol anahtarındaki ikinci oktav üzerinde bulunan bu notalar uygulamacı tarafından **K1**'e çalıştırılmıştır.

Dersin son bölümüne gelindiğinde önceki ders ödev verilen 15. ve 16. solfej önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e önce do majör gam geçirip piyano eşlikli olarak okutulmuştur. **K1**, solfejleri hatasız okumuştur. Daha sonra 17. ve 18. solfejler uygulamacı tarafından piyano eşlikli olarak çalınmış ve söylenmiştir. Dersin kalan kısmında uygulamacı 17. ve 18. solfejleri katılımcıya piyano eşlikli olarak okutmuştur. Katılımcı tekrarlarında solfejleri rahatça okuyabilmiştir.

4.6.1.12. 03 Ocak 2019

Derse başlarken uygulamacı Hoş gelişler ola türküsünü **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra **K1**'in, parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısmını sırayla çalması istenmiştir. **K1**'in evde çalışmış bir şekilde geldiği gözlenmiştir.

Dersin ilk bölümünde parça sol ve fa anahtarı ayrı olarak tekrarlı bir şekilde çalınmıştır. Daha sonra uygulamacı parçayı piyanoda çalarak sol ve fa anahtarı bölümünün birleştirilmiş halini nasıl çalması gerektiğini **K1**'e anlatmıştır.

K1 piyanoya geçmiş ve uygulamacının anlatımıyla birlikte parça ölçü ölçü dersin son bölümüne kadar birleştirilmiştir. **K1** birleştirme esnasında küçük hatalar yapmıştır.

Dersin son bölümünde, önceki ders ödev verilen 17. ve 18. solfej önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e önce do majör gam geçirip piyano eşlikli olarak okutulmuştur. **K1**, solfejleri hatasız okumuştur. Daha sonra uygulamacı 19. ve 20. solfejleri piyano eşlikli olarak çalıp okumuştur. Dersin kalan kısmında uygulamacı 19. ve 20. solfejleri katılımcıya piyano eşlikli olarak okutmuştur. Katılımcı 20. solfejde zorlansa da tekrarlarda solfejleri rahatça okuyabilmiştir.

4.6.1.13. 10 Ocak 2019

Derse başlarken uygulamacı Hoş gelişler ola türküsünü **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'den parçayı hatırladığı kadarıyla çalmasını istemiştir. **K1** parçanın yarısına kadar doğru bir şekilde çalabilmiştir. Daha sonra uygulamacı geçen derste olduğu gibi parçanın tamamını **K1**'e dersin son kısmına kadar ölçü ölçü çalıştırmıştır. Sonuçta katılımcının parçaya daha hâkim çalabildiği gözlenmiştir.

Dersin son bölümünde geçen dersin ödevleri olan 19. ve 20. solfejler önce uygulamacı tarafından piyanoyla çalınıp okunmuş, sonra **K1**'e do majör gam geçirip ikişer kez okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz okumuştur. Sonra 21. ve 22. solfej yine uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. **K1** solfejlerde zorlanmıştır. Solfej parçaları **K1**'e tekrarlı olarak okutulup ders bitirilmiştir.

Şimdiye kadar çalışılan bütün solfejlerin Do majör tonunda olup do notasında bitmesi; 23. 24. 25. 26 ve 27 numaralı solfejlerinse duraklı olup farklı seslerde bitmesi dolayısıyla bu solfejlerin okunmamasına uygulamacı tarafından karar verilmiştir.

4.6.1.14. 17 Ocak 2019

Kar tatili dolayısıyla ders yapılmamıştır.

4.6.1.15. 24 Ocak 2019

Bu ders soğuk kış şartları sebebiyle arabaları bozulduğu için okula gelememelerinden dolayı velinin teklifiyle **K1**'in evinde yapılmıştır.

K1 derste, odasındaki bilgisayarla oynamak istemiş ve evde evcil hayvan beslemelerinden dolayı derse ilgiyle yaklaşmamıştır. Bu durum dersin kalitesini olumsuz yönde etkilemiştir.

Uygulamacı **K1**'den odasındaki piyanoya geçip Hoş Gelişler Ola parçasını çalmasını istemiş, **K1** evcil hayvanla oynamaya devam etmiştir. Bunun üzerine annesi **K1**'i dersi yapmaya zorlamış ve **K1** uygulamacının “çok yormayacağım” diye söz vermesi üzerine parçayı üç kez tekrarla hata yaparak çalmıştır. Daha sonra uygulamacı yine yormayacağını söyleyip geçen dersin solfej ödevleri olan 21 ve 22. solfeji katılımcıya okutmuştur.

Dersin son kısmında **K1** odaklanabilmiştir. Ders hocası 28. 29. ve 30. solfejleri piyanoyla çalıp söylemiş ve **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Sonra solfejler uygulamacı tarafından **K1**'e üçer kez çalıştırılmıştır. **K1** solfejleri okurken hata yapmıştır.

4.6.1.16. 31 Ocak 2019

Derse başlarken uygulamacı Hoş gelişler ola türküsünü **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'den parçayı çalmasını istemiştir. **K1**'in artık parçayı daha doğru bir şekilde çalabildiği gözlenmiştir. Uygulamacı tekrar piyanoya geçerek parçayı çalıp söylemiştir ve **K1**'e sözleri nasıl söylemesi gerektiğini anlatmıştır.

Daha sonra **K1** piyanoya geçmiş uygulamacı parçanın tamamının sözlerini **K1**'e dersin son bölümüne kadar çalıştırmıştır. Sonuçta **K1**'in, parçayı daha hâkim çalabildiği görülmüş ve bazen sözleri unutarak şarkı sözlerini kısmen doğru söyleyebildiği gözlenmiştir.

Dersin son bölümünde genel tekrar amaçlı 18. 20. 21. 22. ve 30. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte birer kez okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz okumuştur. Sonra 31. ve 32. solfej uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Sonra bu solfej parçaları **K1**'e tekrarlı olarak çalıştırılıp ders bitirilmiştir.

4.6.1.17. 7 Şubat 2019

Ders yapılmamıştır.

4.6.1.18. 14 Şubat 2019

Derse başlarken uygulamacı Hoş gelişler ola türküsünü **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Uygulamacı **K1**'den parçayı bir kez çalıp söylemesini istemiştir. **K1** parçayı rahatça çalıp söyleyebilmiştir. Bunun üzerine uygulamacı yeni bir parça aramış ve Piyano Metodu 1 kitabından Enver Tufan bestesi olan **Ninni** (Tufan, 2014) şarkısını yeni parça olarak belirlemiştir. **K1**'in süreçte çaldığı parçalar göz önünde bulundurulduğunda Ninni parçasının basitliği göze çarpmıştır. Ayrıca **K1**'in Türk müziğini ve Türk müziği motiflerini içerisinde barındıran parçaları sevmesinden dolayı da bu parça tercih olarak seçilmiştir.

Uygulamacı ilk önce parçayı **K1**'in fikir edinmesi amacıyla bir kez piyanodan çalmış ve **K1**'e parçayı beğenip beğenmediğini sormuştur. **K1** parçayı beğendiğini söylemiştir.

Uygulamacı **K1**'den piyanoya geçmesini istemiştir. Parçayı çalmaya başlarken uygulamacı parçanın fa anahtarı kısmındaki notaları nota kâğıdından da yardım almasını sağlayarak **K1**'e sormuştur. **K1**'in notaların genelini doğru söylediği gözlenmiştir. Uygulamacı daha sonra **K1**'den parçanın fa anahtarı kısmını çalmasını istemiştir. **K1** tekrarlı bir şekilde doğru çalana kadar parçanın fa anahtarı kısmını çalışmıştır. Daha sonra sol anahtarı kısmının notaları **K1**'e aynı şekilde uygulamacı tarafından

anlatılmıştır. **K1** fa anahtarı kısmını tekrarlı şekilde dersin son kısmına kadar çalışmıştır.

Dersin son bölümünde önceki dersin ödevleri olan 31. ve 32. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte birer kez okutulmuştur. **K1**, solfejleri sorunsuz okumuştur. Daha sonra 33. 34. ve 35. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Sonra bu solfej parçaları **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak okutulup ders bitirilmiştir.

4.6.1.19. 21 Şubat 2019

Derse başlarken uygulamacı Ninni parçasını **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'e piyanoya geçip parçanın sol el ve sağ el bölümünü sırayla çalmasını istemiştir. **K1**, dersin yarısına kadar uygulamacı yardımıyla parçanın bölümlerini çalışıp pekiştirmiştir. Daha sonra uygulamacı piyanoya geçip parçayı tekrar çalmış ve **K1**'e nasıl birleştirmesi gerektiğini anlatmıştır. **K1** piyanoya geçmiş ve dersin son kısmına kadar uygulamacının yardımıyla parça ölçü ölçü birleştirilmiştir. **K1** tekrarlı olarak çaldığında parçayı genel olarak doğru çalabilmiştir.

Dersin son kısmına gelindiğinde önceki dersin ödevleri olan 33. 34. ve 35. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte ikişer kez okutulmuştur. Daha sonra 36. ve 37. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. **K1** solfejlerde zorlanmıştır. Uygulamacı, solfej parçalarını **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak okutmuş ve ders bitirilmiştir.

25 Şubat 2019 tarihinde Velisi **K1**'in Evgeni Grinko Valse'i duyduğunda heyecanlanıp mutlu olduğunu söylemiş ve **K1**'in bu parçayı çalıp çalamayacağını sormuştur. Uygulamacı denenebileceğini veliye bildirmiştir.

4.6.1.20. 28 Şubat 2019

Derse başlarken uygulamacı Ninni parçasını **K1**'in hatırlaması için piyanoda çalmıştır. Geçen dersten birleştirilmiş halde çalışılan eseri **K1**'in evde çalışmış olarak derse geldiği gözlenmiştir. Dersin orta kısmına kadar olan sürede parça birleştirilmiş şekliyle çalışılmıştır. Parça sorunsuz hale gelmeye başlayınca ders hocası Evgeny Grinko Vals parçasına başlanabileceğini söylemiştir. Üç sayfadan oluşan eser Fa diyez

minör tonunda ve zorluğuyla dikkat çeken bir eserdir. Bu eserin son sayfasında ana tema sağ elde oktav çalınacak şekilde yazılmıştır. **Bkz: EK'ler**

K1'in elleri oktavları çalabilecek büyüklük ve güçte olmadığı için uygulamacı bu bölümü iptal edip, zaten temayı belli ettiği için **K1**'in sadece ilk iki sayfayı çalmasına karar vermiştir. Dersin orta kısmına gelindiğinde uygulamacı **K1**'e parçayı anımsatmak için bir kez çalmıştır. Parçayı dinleyen **K1**'in heyecanlandığı ve mutlu olduğu gözlenmiştir. Uygulamacı **K1**'e parça üzerindeki “fa, do ve sol” notalarının diyez olarak çalınması gerektiğini parçanın başındaki diyezleri göstererek söylemiş ve **K1**'den parça üzerine not almasını istemiştir. Sonra uygulamacı **K1**'e parçanın fa anahtarı bölümündeki notaları bazen kâğıttan yardım almasını sağlayacak şekilde sormuştur. **K1** notaları söylemiştir ardından uygulamacı **K1**'den fa anahtarı kısmının notalarını çalmasını istemiştir. **K1**, parçanın fa anahtarı kısmındaki notaları diyezlerden dolayı karıştırarak çalmıştır. Uygulamacının yardımıyla **K1**, dersin son bölümüne kadar tekrarlı şekilde parçayı çalışmıştır.

Dersin son kısmına gelindiğinde önceki dersin ödevleri olan 36. ve 37. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte ikişer kez okutulmuştur. Daha sonra 38. ve 39. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Uygulamacı, solfej parçalarını hatasız olması ve pekiştirmeyi sağlamak adına **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak okutmuştur.

4.6.1.21. 7 Mart 2019

Derse başlarken uygulamacı Vals parçasının 1. sayfasını **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Geçen ders fa anahtarı kısmına çalışılan parçaya bu ders sol anahtarı kısmı da eklenmiştir. Uygulamacı **K1**'den, önce fa anahtarı kısmını çalmasını istemiştir. **K1**, evde çalışmış şekilde derse gelmesinden dolayı fazla hata yapmadan çalmıştır.

Daha sonra uygulamacı sol anahtarındaki notaları katılımcıya sormuş ve sonrada çalmasını istemiştir. **K1**, parçanın sol anahtarı kısmını genel olarak hatalı çalmıştır. Dersin son kısmına kadar bu iki bölüm tekrarlı bir şekilde çalışılmıştır.

Dersin son kısmına gelindiğinde önceki dersin ödevleri olan 38. ve 39. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte okutulmuştur. Daha sonra 40. ve 41. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Uygulamacı, solfej parçalarını **K1**'in hatasız okuması ve pekiştirmeyi sağlamak adına **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak okutmuştur.

4.6.1.22. 14 Mart 2019

Derse başlarken uygulamacı Valse parçasının 1. ve 2. sayfasını **K1**'in hatırlaması amacıyla piyanoda çalmıştır. Uygulamacı **K1**'den, geçen ders fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları ayrı olarak çalınan parçayı bu ders birleştirmesini istemiştir.

Dersin ilk bölümünde parça ölçü ölçü birleştirilip dersin orta kısmına kadar çalışılmıştır. Çalışma sonucunda **K1** parçayı kısmen doğru şekilde çalabilmiştir. Birleştirmeden sonra parçanın 2. sayfasının fa anahtarı bölümündeki notalar uygulamacı tarafından **K1**'e anlatılmış ve tekrarlı olarak dersin son bölümüne kadar çalınmıştır.

Dersin son kısmına gelindiğinde önceki dersin ödevleri olan 40. ve 41. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte okutulmuştur. Daha sonra 42. ve 43. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Uygulamacı, solfej parçalarını **K1**'in hatasız okuyabilmesi ve pekiştirmeyi sağlamak adına **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak okutmuştur.

4.6.1.23. 21 Mart 2019

Derse başlarken uygulamacı Valse parçasını **K1**'in hatırlaması için piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den, parçanın 1. sayfasını çalmasını istemiştir. **K1**, eserin 1. sayfasını genel olarak doğru şekilde çalabilmiştir. Parçanın 1. sayfası 4 tekrarlı olarak çalışılmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'den parçanın ikinci sayfasının fa anahtarı kısmındaki notaları çalmasını istemiş ve **K1** uygulamacının da desteğiyle fa anahtarı kısmını çalmıştır.

Parçanın fa anahtarı kısmı 2 tekrarlı olarak çalışıldıktan sonra sol anahtarı kısmına geçilmiştir. Uygulamacı, **K1**'e parçanın sol anahtarı kısmındaki notaları sormuş ve bilemediği yerleri nota kâğıdından yardım alarak çalmasını sağlamıştır. **K1**, 2. sayfadaki notaları genel olarak hata yaparak çalabilmiştir. Parçanın sol anahtarı kısmı 5

kez tekrarlı şekilde çalışılmıştır. Daha sonra dersin son bölümüne kadar parça ölçü ölçü birleştirilip çalışılmıştır.

Dersin son kısmına gelindiğinde önceki dersin ödevleri olan 42. ve 43. solfejler **K1**'e do majör gam geçirip uygulamacının piyano eşliğiyle birlikte okutulmuştur. Daha sonra 44. ve 45. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış ve okunmuştur. Uygulamacı, solfej parçalarını **K1**'in hatasız okuyabilmesi ve pekiştirmeyi sağlamak adına **K1**'e piyano eşliğinde tekrarlı olarak dersin sonuna kadar okutmuştur.

*Araştırmada 45. solfej hedef olarak belirlenmiş ve bu ders 45. solfeje gelinmiştir. **K1**'in şimdiye kadar çalıştığı solfejleri pekiştirmesi için en başa dönerek sürecin sonuna kadar solfejlerin tekrar edilmesine Uygulamacı tarafından karar verilmiştir.*

4.6.1.24. 28 Mart 2019

Derse başlarken uygulamacı Valse parçasını **K1**'in hatırlaması için piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den, parçanın 1. sayfasını çalmasını istemiştir. **K1**, eserin 1. sayfasını genel olarak hatalar yaparak çalmıştır bu yüzden parçanın 1. sayfası 3 tekrarlı olarak çalışılmıştır.

Parçanın 1. sayfası tekrarlarda düzelmeye başlayınca uygulamacı **K1**'den parçanın ikinci sayfasını sırayla sol el- sağ el şeklinde birer kez çalmasını istemiş ve **K1** uygulamacının da desteğiyle bu bölümü kısmen çalabilmiştir.

Daha sonra parçanın 2. sayfasındaki notalar dersin son bölümüne kadar ölçü ölçü birleştirilerek çalışılmıştır. Uygulamacı **K1**'e tekrarlı olarak parçayı çalıştırmıştır.

Dersin son kısmında uygulamacı önceki dersin solfej ödevleri olan 44. ve 45. solfejleri **K1**'in hatırlaması için piyanoda eşlikle çalıp okumuştur. Uygulamacı, solfej ödevlerini **K1**'e iki kez tekrarlı şekilde önce do majör gam geçirip piyano eşliğiyle birlikte okutmuştur. **K1** tekrarlarda solfejleri doğru okumuştur. Daha sonra 1. 2. 3. 4. ve 5. solfejler uygulamacı tarafından piyanoyla çalınmış **K1**'e okutulmuştur.

Sosyal sorumluluk dersi bünyesinde yılsonu konseri yapılacağı danışman hocalar tarafından velilere iletilmiştir. Bu konser çalışmasının bütün öğrencileri kapsamı bakımından müzikli tiyatro şeklinde olacağı belirtilmiştir.

***K1** ile gruptan ayrı çalışılmasından dolayı bireysel derslerdeki çalışılan parçaları çalabileceği söylenmiştir. Ayrıca **K1**'in, OSB'li grupla ayrıca çalışılan “yedi cüceler” tiyatro oyununun konusuna göre bir parça çalması önerilmiştir. Bunun üzerine uygulamacı yedi cüceler (biz tam yedi cüceyiz) şarkısını tiyatrodan çalabileceği şekilde **K1** için düzenlemiştir.*

4.6.1.25. 4 Nisan 2019

Derse başlarken uygulamacı Vals parçasını **K1**'in hatırlaması için piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den, parçanın 1. sayfasını çalmasını istemiştir. **K1**, eserin 1. sayfasını doğru şekilde çalmıştır ve parçanın 2. sayfasına geçilmiştir. **K1**'in parçanın 2. sayfasının genelini hatalı çaldığı gözlenmiş, bu yüzden parçanın 2. sayfası dersin orta kısmına kadar tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

Ders hocası tarafından tiyatro gösterisi için düzenlemesi yapılan yedi cüceler şarkısı dersin orta bölümünde uygulamacı tarafından **K1**'e çalınmıştır. Uygulamacı **K1**'e “bu parçayı konserde çalacaksın” demiştir.

Konserde çalacağını öğrenen **K1**'in heyecanlandığı ve mutlu olduğu gözlenmiştir. Uygulamacı, ilk önce parçada bulunan noktalı tartımları ayrı bir kâğıda yazıp **K1**'e nasıl çalması gerektiğini anlatmıştır.

Daha sonra uygulamacı parçanın fa anahtarı kısmında bulunan notaları **K1**'e sormuştur. Dört ölçüden oluşan parçanın fa anahtarı kısmındaki nota isimlerini **K1**'in doğru şekilde söylediği gözlenmiştir. Uygulamacı **K1**'e parçanın fa anahtarı kısmını yardım ederek 3 kez tekrarlı çalıştırmıştır. Sonra uygulamacı parçanın sol anahtarı kısmını **K1**'e anlatmış ve aynı işlemlerle **K1**'i çalıştırmıştır.

Dersin son kısmında uygulamacı önceki dersin solfej ödevleri olan 1. 2. 3. 4. ve 5. solfejlerini önce do majör gam geçirterek **K1**'e okutmuştur. Solfejlerin basit olmasından dolayı uygulamacı **K1**'e piyanoda çalarak hatırlatma gereği duymamıştır.

Daha sonra 6. 7. 8. 9. ve 10. solfejler piyano eşlikli olarak birer kez **K1**'e okutulmuştur. **K1** ödevleri ve bu dersin solfejlerini hatasız olarak okumuştur.

4.6.1.26. 11 Nisan 2019

Derse başlarken uygulamacı Vals parçasını **K1**'in hatırlaması adına piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den, parçayı çalmasını istemiştir. **K1**'in eserin 1. sayfasını büyük oranda doğru çaldığı gözlenmiştir. 2. sayfaya geçildiğinde geçen derse göre **K1**'in bu kısmı daha az hata yaparak çalabildiği görülmüştür. Dersin orta kısmına kadar Vals parçası tekrarlı bir şekilde çalışılmıştır.

Dersin orta kısmına gelindiğinde, uygulamacı **K1**'den Yedi Cüceler şarkısının fa anahtarı kısmını çalmasını istemiştir. **K1**, Parçanın fa anahtarı kısmını iki tekrarda sorunsuz çalabilmiştir. Uygulamacı yine aynı şekilde parçanın sol anahtarı kısmını **K1**'e anlatmış ve iki kez tekrarlı çalıştırmıştır. **K1** parçanın iki bölümünü de sorunsuz çalabilmiştir, bunun üzerine uygulamacı dersin son kısmına kadar parçayı **K1**'e ölçü ölçü çalıştırmıştır. **K1**, parçayı birleştirirken zorlanmıştır.

Dersin son kısmında uygulamacı önceki dersin solfej ödevleri olan 6. 7. 8. 9. ve 10. solfejlerini önce do majör gam geçirterek **K1**'e okutmuştur. Solfejlerin basit olmasından dolayı uygulamacı **K1**'e piyanoda çalarak hatırlatma gereği duymamıştır. Daha sonra 11. 12 ve 13. solfejler piyano eşlikli olarak birer kez **K1**'e okutularak ders bitirilmiştir.

4.6.1.27. 18 Nisan 2019

Dersin başında uygulamacı Vals parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı dersin orta kısmına kadar **K1**'e, Vals parçasını tekrarlı bir şekilde çaldırmıştır. **K1**, parçanın 1. sayfasını büyük oranda doğru çalmış, 2. sayfasını tekrarlı çalışma sonucu daha özgüvenli çalmıştır.

Dersin orta kısmına gelindiğinde, uygulamacı **K1**'den Yedi Cüceler şarkısını çalmasını istemiştir. **K1** parçayı ritim kaçırarak ve kısmen doğru çalabilmiştir, bunun üzerine uygulamacı piyanoya geçerek parçayı çalıp sözlerini okumuştur. Daha sonra uygulamacı **K1**'e sözleri nasıl okuması gerektiğini anlatmıştır. **K1** piyanoya geçmiş ve

uygulamacı yardımıyla ölçü ölçü sözlerle birlikte parçaya çalışılmıştır. Sonuçta **K1** tekrarlı çalışmada parçanın sözlerini kısmen doğru okuyabilmiştir.

Dersin son kısmında uygulamacı geçen dersin solfej ödevleri olan 11. 12. ve 13. solfejleri do majör gam geçirterek **K1**'e okutmuştur. **K1** solfejleri hatasız okumuştur. Daha sonra 14. ve 15. solfejler uygulamacı tarafından önce piyanoda çalınıp **K1**'in dinlemesi sağlanmış; sonra da piyano eşlikli olarak **K1**'e okutularak ders bitirilmiştir.

4.6.1.28. 25 Nisan 2019

Dersin başında uygulamacı Vals parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı dersin orta kısmına kadar **K1**'e, Vals parçasını tekrarlı bir şekilde çalıştırmıştır. **K1**, parçanın 1. sayfasını doğru çalmış, 2. sayfasını tekrarlı çalışma sonucu geçen derslere göre daha iyi çalabilmiştir.

Dersin orta kısmına gelindiğinde, uygulamacı **K1**'den Yedi Cüceler şarkısını çalmasını istemiştir. **K1** parçayı büyük oranda doğru çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den parçayı çalarken sözlerini de okumasını istemiştir. **K1** parçanın sözlerini karıştırarak söyleyip parçayı çalmıştır.

Dersin son bölümüne kadar uygulamacı yardımıyla parçaya sözleriyle birlikte çalışılmıştır. Tekrarlı çalışma sonucunda **K1**, parçanın sözlerini kısmen doğru okumuştur.

Dersin son bölümünde uygulamacı geçen dersin solfej ödevleri olan 14. ve 15. solfejleri do majör gam okuttuktan sonra ikişer kez **K1**'e okutmuştur. **K1** solfejleri hatasız okumuştur. Daha sonra 16. 17. 18. ve 19. solfejleri uygulamacı piyanoda çalıp söyleyerek **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Solfejler piyano eşlikli olarak **K1**'e üç kez tekrarlı okutmuş ders bitirilmiştir.

4.6.1.29. 2 Mayıs 2019

Dersin başında uygulamacı Vals parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Sonra uygulamacı, **K1**'den Vals parçasını çalmasını istemiştir. **K1**, parçayı iki tekrarda sorunsuz çalmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'den Yedi Cüceler şarkısını çalıp söylemesini istemiştir. **K1** parçayı uygulamacının yardımıyla üç tekrarda genel olarak

doğru çalıp söylemiştir. Bunun üzerine uygulamacı yeni bir parçaya geçilebileceğini söylemiştir.

Uygulamacı, bir piyano metodunda Tchaikovsky'nin Swan Lake (Kuğu Gölü) Balesinin temasını içeren küçük bir piyano parçası bulmuş ve bu parçayı çalışma parçası olarak belirlemiştir. **K1**, parçanın notasının üzerindeki Rusça yazıları gördüğünde parçayı çalmak istememiştir. Bunun üzerine uygulamacı parçanın Rusça yazılı yerlerini kalemle karalayıp **K1**'e çalıştırmıştır. Uygulamacı önce **K1**'e parçanın fa anahtarı kısmında bulunan akorları seslerine ayırarak notaları sormuştur. **K1**'in notaların genelini yanlış söylediği için notalar nota kâğıdından gösterilerek çalıştırılmıştır. Dersin son bölümüne kadar parçanın fa anahtarı kısmı **K1**'e tekrarlı olarak çalıştırılmıştır.

Dersin son bölümünde uygulamacı geçen dersin solfej ödevleri olan 16. 17. 18 ve 19. solfejleri önce do majör gam okutarak ikişer kez **K1**'e okutmuştur. Daha sonra 20. 21 ve 22. solfejleri uygulamacı piyanoda çalıp söyleyerek **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Solfejler piyano eşlikli olarak **K1**'e iki kez tekrarlı okutmuş ve ders bitirilmiştir.

4.6.1.30. 9 Mayıs 2019

Dersin başında uygulamacı Tema parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'e parçanın geçen derste çalışılan fa anahtarı kısmını çalmasını istemiştir. **K1** parçanın fa anahtarı kısmını hatalı şekilde çalmıştır ve bu kısım uygulamacının yardımıyla tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

Daha sonra uygulamacı **K1**'e parçanın sol anahtarı kısmındaki notaları sormuştur. **K1** notaları kâğıttan yardım alarak söylemiştir. **K1**, parçanın sol anahtarı kısmını kısmen hatalı çalmıştır. Dersin orta bölümüne kadar parçanın sol anahtarı kısmı aynı şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır.

Dersin orta bölümüne gelindiğinde uygulamacı, **K1**'den Yedi Cüceler parçasını çalmasını ve söylemesini istemiştir. **K1** iki tekrarda parçayı sorunsuz çalıp söyleyebilmiştir. Tema ve Yedi Cüceler dersin son bölümüne kadar tekrarlı olarak çalışılmıştır.

Dersin son bölümünde uygulamacı geçen dersin solfej ödevleri olan 20. 21. ve 22. solfejleri önce do majör gam okutarak ikişer kez **K1**'e okutmuştur. Daha sonra 28. 29. ve 30. solfejleri uygulamacı piyanoda çalıp söyleyerek **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Solfejler piyano eşlikli olarak **K1**'e iki kez tekrarlı okutmuş ve ders bitirilmiştir. **K1** solfejleri genel olarak doğru okumuştur.

4.6.1.31. 16 Mayıs 2019

Dersin başında uygulamacı Tema parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'den parçanın sol ve fa anahtarı kısımlarını sırayla çalmasını istemiştir.

K1 uygulamacının çalmasını istediği kısımları hatalı şekilde çalmıştır ve bu kısım uygulamacının yardımıyla tekrarlı şekilde çalışılmıştır. Sonra uygulamacı **K1**'e artık parçayı birleştirebileceğini söylemiştir. Uygulamacının yardımıyla parça dersin orta kısmına kadar ölçü ölçü birleştirilmiştir. **K1**, tekrarlı çalışarak parçayı kısmen doğru şekilde birleştirmiştir.

Dersin orta bölümüne gelindiğinde uygulamacı, **K1**'den Yedi Cüceler parçasını çalmasını ve söylemesini istemiştir. **K1** parçayı sorunsuz çalıp söyleyebilmiştir. Tema ve Yedi Cüceler dersin son bölümüne kadar tekrarlı olarak çalışılmıştır.

Dersin son bölümünde uygulamacı geçen dersin solfej ödevleri olan 28. 29. ve 30. solfejleri önce do majör gam okutarak ikişer kez **K1**'e okutmuştur. Daha sonra 31. ve 32. solfejleri uygulamacı piyanoda çalıp söyleyerek **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Solfejler piyano eşlikli olarak **K1**'e iki kez tekrarlı okutmuş ve ders bitirilmiştir.

4.6.1.32. 23 Mayıs 2019

Dersin başında uygulamacı Tema parçasını **K1**'e hatırlatmak amacıyla piyanoda çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'den parçayı çalmasını istemiştir. **K1**'in parçaya çalışmış bir şekilde geldiği gözlenmiştir. Dolayısıyla uygulamacının çalmasını istediği kısımları genel olarak doğru çalmıştır. Parça tekrarlı olarak çalışılmıştır.

Daha sonra uygulamacı bir önceki dersin solfej ödevleri olan 31. ve 32. solfejleri önce do majör gam okutarak ikişer kez **K1**'e okutmuştur. Daha sonra 33. 34. 35. ve 36.

solfejleri uygulamacı piyanoda çalıp söyleyerek **K1**'in dinlemesini sağlamıştır. Solfejler piyano eşlikli olarak **K1**'e iki kez tekrarlı okutmuş ve ders bitirilmiştir. **K1**, 34 ve 36. solfejlerde sorun yaşamıştır.

4.6.1.33. 30 Mayıs 2019

Bugünkü ders, ileride yapılacak konser çalışmasında çalınacak parçalar kapsamında tekrara dayalı olarak yapılmıştır. Konserde çalınacak parçalar Hoş Gelişler Ola, Cumhuriyet, vals ve tiyatroda çalınacak olan Yedi cüceler parçalarıdır.

Dersin girişinde Tema parçası iki kez tekrar edilmiş, daha sonra konser parçaları çalışılmıştır. Uygulamacı **K1**'in hatırlaması için konser parçalarını sırayla çalmıştır. Daha sonra piyanoya geçen **K1**'in özellikle önceden çalınan parçalardan Cumhuriyet ve Hoş Gelişler Ola parçalarını hatalar yaparak çaldığı görülmüştür.

Hatalı çalınan parçalar öncelikte olmak üzere **K1**'in konserde çalacağı parçalar ders sonuna kadar tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

Dersin son kısmında geçen dersin solfejleri önce do majör gam okunup tekrar edilmiş, yeni solfej ödevleri olarak 37. 38. ve 39. solfejler belirlenmiştir. **K1** yeni solfejlerde hata yaparak okumuştur. Solfejler tekrarlı olarak dersin bitişine kadar çalışılmıştır.

4.6.1.34. 4 Haziran 2019

Dersin girişinde Tema parçası iki kez tekrar edilmiş, daha sonra konser parçaları çalışılmıştır. Uygulamacı **K1**'in hatırlaması için konser parçalarını çalmıştır. Daha sonra uygulamacı **K1**'e parçaları sırayla çalmasını söylemiştir. Cumhuriyet ve Hoş Gelişler Ola başta olmak üzere **K1**'in konserde çalacağı parçalar ders sonuna kadar tekrarlı şekilde çalışılmıştır.

Dersin son kısmında geçen ders ödev verilen 37. 38. ve 39. solfejler önce do majör gam okunup tekrar edilmiş, sonra 40. 41. ve 42. solfejler piyano eşlikli olarak okunmuştur. **K1**, solfejleri hata yaparak okumuştur. Solfejler tekrarlı olarak dersin bitişine kadar çalışılmıştır.

4.6.1.35. 10 Haziran 2019

12 Haziran 2019 tarihinde saat 2’de yapılacak konser için Bugün saat 3de prova yapmak amacıyla tüm hocalar ve öğrenciler ERÜ GSF konser salonuna davet edilmiştir.

Provada **K1** belirlenen şarkıları çalmış ve konserde oynanacak müzikli tiyatro oyunu provasında Yedi Cüceler şarkısını piyanoda çalmıştır. **K1**’in heyecan yapması sonucu parçaları karıştırdığı gözlenmiştir. Provanın yapıldığı salondaki uygulamacılar **K1**’e rahatlatıcı cümleler söylemişler ve **K1**’e, parçaları iki kez tekrarlı olarak çaldırmışlardır. Tekrarlar sonucunda **K1**’in parçaları daha az hata yaparak çaldığı gözlenmiştir.

Provanın sonra kalan solfej ödevlerini çalışmak amacıyla uygulamacı **K1**’i piyano olan bir sınıfa götürmüştür. Uygulamacı geçen dersin solfej ödevlerini **K1**’e önce do majör gam okutup birer kez çalıştırmıştır. Daha sonra son solfejler olan 43. 44. ve 45. solfejleri uygulamacı önce kendisi çalıp okumuş sonrada **K1**’e iki kez tekrarlı olarak okutmuş ve süreçteki son ders böylece bitmiştir.

4.7. Veri Toplama Araçları

4.7.1. Araştırmacı gözlem formu (Tablolar)

Araştırma sürecinde işlenen dersler araştırmacı tarafından raporlaştırılmıştır. Raporlardan yola çıkarak, **K1**’in süreçte piyano parçaları ve sözlü piyano parçalarını çalmada ne kadar başarılı olduğu incelenmiştir. Aynı işlem araştırma sürecinde **K1**’e verilen solfej eğitimi konusunda da yapılmıştır. Toplanan veriler tablolar oluşturularak analiz edilmiştir. **Bkz: Bulgular.**

4.7.2. Uzman görüşü formu

Araştırma sürecinde yapılan derslerde, araştırmacı tarafından katılımcının performansını ortaya koyan video ve ses kayıtları alınmıştır. Daha sonra bu kayıtlar arasından zorluk seviyesine göre daha ileri düzeyde olan 9 video ve 6 ses kaydı seçilmiştir. Bu kayıtlar ses eğitimi, kulak eğitimi ve piyano eğitimi alanında uzman 5 kişiye izletilmiştir.

Uzmanlara katılımcının performansını değerlendirebilecekleri yapılandırılmış bir form verilmiş ve izledikleri kayıtlara göre formu puanlandırmaları istenmiştir.

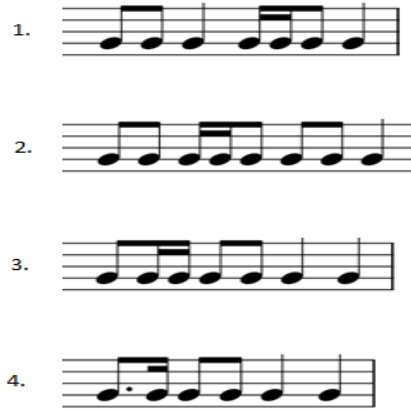
Tablo 1. Uzman görüşü formu

Uzman Görüşü Formu					
DEĞERLENDİRME	1 Tamamen katılmıyorum	2 Katılmı- yorum	3 Kısmen katılıyorum	4 Katılıyorum	5 Tamamen Katılıyorum
Katılımcı doğru tondan solfej okuyabiliyor.					
Katılımcı piyanodan referans olarak alınan tek sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor.					
Katılımcı piyanodan referans olarak alınan çift sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor.					
Katılımcı piyanodan referans olarak alınan üç sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor.					
Katılımcı verilen ritimleri tekrar edebiliyor.					
Katılımcı şarkı ve solfej okurken sesini doğru kullanıyor.					
Katılımcı teknik olarak doğru piyano çalıyor.					

Tablo 1’deki değerlendirmeler hazırlanırken;

- 1. soru, derslerde alınan solfej kayıtlarından seçilen 28. 29. 30. 31. 32. 37. 38. solfejleri (Sun, 2018) içermektedir.
- 2. soru, **K1**’e sorulan 5 (beş) adet tek sestten oluşmaktadır.
- 3. soru **K1**’e sorulan 5(beş) adet çift sestten oluşmaktadır.
- 4. soru **K1**’e sorulan 5 (beş) adet üç sestten oluşmaktadır.
- 5. soru **K1**’e sorulan 4 (dört) adet ritimden (Tuck, 2000) oluşmaktadır.

Ritimler;

Şekil 3. K1'e sorulan ritimler (Tuck, 2000)

- 6. soru, K1 ile derslerde okunan solfejler ve araştırma sonunda yapılan konserden alınan (şarkı söylediği) video kayıtlarını içermektedir.
- 7. soru, K1 ile çalınan vals parçasını içermektedir.

Uzmanların değerlendirmeleri Maxqda 12 programıyla analiz edilip grafikleştirilmiştir. Ortaya çıkan verilerin değerlendirilmesi bulgular kısmında yer almaktadır.

4.7.3. Veli görüşme formu

Araştırmanın sonunda katılımcı K1'in velisine yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kendi rızasıyla uygulanmıştır. Görüşme soruları hazırlanırken nitel araştırma konusunda uzman bir akademisyenden yardım alınmıştır. Görüşme sırasında ses kaydı alınmış ve daha sonra bu kayıtlar yazıya dökülmüştür. Kayıtlar betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

4.7.4. İşitsel ve görsel materyaller

Verilerin toplanmasında derslerden alından işitsel ve görsel materyaller kullanılmıştır.

V. BÖLÜM

BULGULAR

5.1. K1 ile Yapılan Piyano ve Ses Eğitimi Dersleri

Araştırma sürecinde K1 ile yapılan dersler araştırmacı tarafından raporlaştırılmıştır. Ders raporlarından yola çıkarak süreçte çalınan her bir parça ve bireyin parçaları süreç içerisinde öğrenebilme durumu tablolastırılmıştır.

5.1.1. K1'in Annemize Türkü Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 2. Annemize Türkü parçası (Sun, 2016)

DERSİN YAPILDIĞI TARİHLER	ÇALIŞMA ŞEKLİ	BAŞARI DURUMU
11 Ekim 2018	-Parçanın önce sol anahtarı, sonra fa anahtarı kısmı tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1, nota isimlerini hatırlayamamış ve parçanın belirlenen bölümlerini hatalı çalışmıştır.
18 Ekim 2018	-Parçanın önce sol anahtarı, sonra fa anahtarı bölümü çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları birleştirip tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1, parçanın sol anahtarı kısmını kısmen çalabilmiş, fa anahtarı kısmını hatalı olarak çalışmıştır. -Katılımcı K1, parçanın sol anahtarı ve fa anahtarını birleştirirken hatalar yaparak çalışmıştır.
25 Ekim 2018	-Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları sırayla çalınmıştır. -Parçanın sözleri çalışılmıştır. Parça birleştirilerek sürekli olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1, tekrarlı olarak çalınan parçayı geçen derslere göre daha iyi çalabilmiştir. -Katılımcı K1, tekrarlı olarak çalışıldığında parçanın sözlerini kısmen okuyabilmiştir.
1 Kasım 2018	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parça sözleriyle beraber çalınıp okunmuştur.	-Katılımcı K1, tekrarlı olarak çalınan parçayı özgüvenli şekilde ve geçen derse göre daha az hata yaparak çalışmıştır. -Katılımcı K1, parçanın sözlerini kısmen okuyabilmiştir.
11 Kasım 2018	-Parça sözleriyle beraber tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1, tekrarlı olarak çalışılan parçayı genel olarak hata yapmadan çalışmıştır. -Katılımcı K1, Parçanın sözlerini genel olarak hatasız okumuştur.
22 Kasım 2018	-Parça sözleriyle beraber dersin ilk kısmında çalışılmıştır.	-Katılımcı K1, parçayı özgüvenli bir şekilde genel olarak doğru çalışmıştır. -Katılımcı K1, Parçanın sözlerini genel olarak hatasız okumuştur.
3 Aralık 2018 (İZOT- Dünya engelliler günü konseri)		-Katılımcı K1, parçayı konserde hatasız çalışmıştır. -Katılımcı K1, parçanın sözlerini hatasız okumuştur.
13 Aralık 2018	-Parça sözleriyle beraber bir kez çalınmıştır.	-Katılımcı K1, parçayı sorunsuz çalışmıştır. -Katılımcı K1, parçanın sözlerini hatasız okumuştur.

Tablo 2’ye göre K1, Annemize Türkü parçasını **11 Ekim- 13 Aralık 2018** tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan **11 Ekim 2018’de K1’in** parçayı hatalı çaldığı görülürken **13 Aralık 2018** tarihinde parçayı sorunsuz çaldığı ve şarkı sözlerini hatasız söyleyebildiği görülmektedir.

5.1.2. K1’in Cumhuriyet Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 3. Cumhuriyet parçası

DERSİN YAPILDIĞI TARİHLER	ÇALIŞMA ŞEKLİ	BAŞARI DURUMU
25 Ekim 2018	-Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları ayrı olarak tekrarlı şekilde çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , nota isimlerini hatırlayamamış ve parçanın belirlenen bölümlerini hatalı çalmıştır.
1 Kasım 2018	-Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları ayrı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları birleştirilip tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı kısmını kısmen çalabilmiş, sol anahtarı kısmını hatalı olarak çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı ve fa anahtarını birleştirirken tekrarlı olarak çalıştığında kısmen doğru çalabilmiştir.
11 Kasım 2018	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı ritim kaçıarak ve arada yanlış notalara basarak çalabilmiştir. -Katılımcı K1 , tekrarlı olarak çalışıldığında parçanın sözlerini kısmen okuyabilmiştir.
22 Kasım 2018	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı genel olarak doğru çalabilmiştir. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini doğru okumuştur.
3 Aralık 2018 (İZOT- Dünya engelliler günü konseri)		-Katılımcı K1 , parçayı konserde doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 parçanın sözlerini genel olarak doğru söylemiştir.
13 Aralık 2018	-Parça sözleriyle beraber bir kez çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı sorunsuz çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini hatasız okumuştur.

Tablo 3’e göre K1, Cumhuriyet parçasını **25 Ekim- 13 Aralık 2018** tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan **25 Ekim 2018’de K1’in** parçayı hatalı çaldığı görülürken **13 Aralık 2018** tarihinde parçayı sorunsuz çaldığı ve şarkı sözlerini söyleyebildiği görülmektedir. Parçanın çalışıldığı süreç tabloda baştan sona incelendiğinde bireyin gelişim gösterdiği görülecektir.

5.1.3. K1'in Hoş Gelişler Ola Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 4. Hoş Gelişler Ola parçası

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	UYGULAMA	BAŞARI DURUMU
13 Aralık 2018	-Parçanın fa anahtarı kısmı tekrarlı şekilde çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın belirlenen kısmının notalarını hatalı şekilde çalmıştır.
27 Aralık 2018	-Parçanın fa anahtarı kısmı tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı kısmı tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı kısmını hatalı olarak çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı kısmını hatalı çalmıştır.
03 Ocak 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parça birleştirilerek ölçü ölçü çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımlarını kısmen doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısmını birleştirirken hatalar yaparak çalmıştır.
10 Ocak 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parça birleştirilerek ölçü ölçü çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısmını geçen derslere göre daha hâkim çalmıştır. -Katılımcı K1 , tekrarlı çalışarak parçayı kısmen doğru çalabilmiştir.
24 Ocak 2019	-Katılımcının evinde yapılan bu ders parça üç kez tekrarlı çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , evde derse odaklanamadığı için parçayı çalarken hatalar yapmıştır. Ders verimsiz geçmiştir.
31 Ocak 2019	-Parça birleştirilmiş haliyle tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini tekrarlı çalışmada kısmen doğru söylemiştir.
14 Şubat 2019	-Parça sözleriyle beraber bir kez çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı sorunsuz çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini genel olarak doğru söylemiştir.

Tablo 4'e göre K1, Hoş Gelişler Ola parçasını 13 Aralık 2018- 14 Şubat 2019 tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan 13 Aralık 2018'de K1'in parçayı hatalı çaldığı görülürken 14 Şubat 2019 tarihinde parçayı sorunsuz çaldığı ve şarkı sözlerini genel olarak doğru söyleyebildiği görülmektedir.

5.1.4. K1'in Ninni Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 5. Ninni parçası

DERSİN YAPILDIĞI TARİHLER	ÇALIŞMA ŞEKLİ	BAŞARI DURUMU
14 Şubat 2019	-Parçanın ilk önce fa anahtarı sonra sol anahtarı kısımları sırayla tekrarlı şekilde çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , notaların isimlerini genel olarak doğru söylemiştir. Diğer çalınan parçalara kıyasla daha basit bir parça olmasından dolayı katılımcı K1 , belirlenen kısımları tekrarlı çalışarak kısmen doğru çalmıştır.
21 Şubat 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları ayrı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları birleştirilip tekrarlı olarak çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa ve sol anahtarı kısmını genel olarak doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı ve fa anahtarını birleştirirken tekrarlı olarak çalıştığında kısmen doğru çalabilmiştir.
28 Şubat 2019	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı sorunsuz çalabilmiştir.

Tablo 5'e göre K1, Ninni parçasını 14 Şubat- 28 Şubat 2019 tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan 14 Şubat 2019'de K1'in parçayı tekrarlı çalışması sonucu kısmen doğru çaldığı görülürken 28 Şubat 2019 tarihinde parçayı sorunsuz çaldığı görülmektedir.

5.1.5. K1'in Vals Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 6. Vals parçası

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	UYGULAMA	BAŞARI DURUMU
28 Şubat 2019	-Parçanın fa anahtarı kısmı tekrarlı şekilde çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın belirlenen kısmının notalarını hatalı şekilde çalmıştır.
7 Mart 2019	(1. SAYFA) -Parçanın fa anahtarı kısmı tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı kısmı tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı parçanın fa anahtarı kısmını kısmen doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı kısmını genel olarak hatalı çalmıştır.
14 Mart 2019	(1. SAYFA) -Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak ölçü ölçü çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı kısmen doğru çalmıştır.
21 Mart 2019	(2. SAYFA) -Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları sırayla tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parça birleştirilerek ölçü ölçü çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısmını hatalı olarak çalmıştır.
28 Mart 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları sırayla tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parça birleştirilerek ölçü ölçü çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı genel olarak hata yaparak çalmıştır. -Katılımcı K1 , tekrarlı çalışma sonucu parçanın 2. sayfasını kısmen çalabilmiştir.
4 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş haliyle tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın 1. sayfasını genel olarak doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın 2. sayfasını genel olarak hatalı çalmıştır.
11 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş haliyle tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın 1. sayfasını tekrarlar sonucu doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın 2. sayfasını tekrarlı çalışmanın sonucuyla daha az hata yaparak çalmıştır.
18 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş haliyle tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın 1. sayfasını doğru bir şekilde çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın 2. sayfasını tekrarlı çalışmanın sonucuyla kısmen doğru çalmıştır.
25 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş haliyle tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın 1. sayfasını doğru bir şekilde çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın 2. sayfasını tekrarlı çalışmanın sonucunda geçen derslere göre daha iyi çalmıştır.
2 Mayıs 2019	-Parça iki kez çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın tamamını genel olarak doğru çalmıştır.

Tablo 6'ya göre **K1**, **Vals** parçasını **28 Şubat- 2 Mayıs 2019** tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan **28 Şubat 2019**'de **K1**'in parçayı hatalı çaldığı görülürken **2 Mayıs 2019** tarihinde parçayı genel olarak doğru çaldığı görülmektedir.

5.1.6. K1'in Yedi Cüceler Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 7. Yedi Cüceler parçası (Anonim, 2018)

DERSİN YAPILDIĞI TARİHLER	ÇALIŞMA ŞEKLİ	BAŞARI DURUMU
4 Nisan 2019	-Parçanın fa anahtarı tekrarlı şekilde çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı tekrarlı şekilde çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısmını tekrarlı olarak çalıştığında notaları kısmen doğru çalabilmiştir.
11 Nisan 2019	-Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları ayrı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sol anahtarı ve fa anahtarı kısımları birleştirilmiştir.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısmını sırayla tekrarlı olarak çalışıp genel olarak doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçayı birleştirirken hatalar yapmıştır.
18 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı ritim kaçırarak ve arada yanlış notalara basarak çalabilmiştir. -Katılımcı K1 , tekrarlı olarak çalışıldığında parçanın sözlerini kısmen okuyabilmiştir.
25 Nisan 2019	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı genel olarak doğru çalabilmiştir. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini kısmen doğru okumuştur.
2 Mayıs 2019	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır. -Parçanın sözleri tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı büyük oranda doğru çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini doğru okumuştur.
9 Mayıs 2019	-Parça sözleriyle beraber tekrarlı olarak çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı sorunsuz çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini hatasız okumuştur.
16 Mayıs 2019	-Parça sözleriyle beraber tekrarlı olarak çalınmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı sorunsuz çalmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sözlerini hatasız okumuştur.

Tablo 7'e göre **K1**, **Yedi Cüceler** parçasını **4 Nisan- 16 Mayıs 2019** tarihleri arasında çalmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan **4 Nisan 2019**'da **K1**'in tekrarlı çalışma sonucu parçanın notalarını kısmen çalabildiği görülürken **16 Mayıs 2019** tarihinde parçayı sorunsuz çaldığı görülmektedir.

5.1.7. K1'in Kuğu Gölü Balesinden Tema Parçasındaki Başarı Durumu

Tablo 8. Kuğu Gölü Balesinden Tema

DERSİN YAPILDIĞI TARİHLER	ÇALIŞMA ŞEKLİ	BAŞARI DURUMU
2 Mayıs 2019	-Parçanın fa anahtarı kısmı tekrarlı şekilde çalışmıştır.	-Katılımcı K1 , notaları genel olarak hatalı çalışmıştır.
9 Mayıs 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları ayrı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçanın fa anahtarı kısmını hatalı çalışmıştır. -Katılımcı K1 , parçanın sol anahtarı kısmını kısmen hatalı çalışmıştır.
16 Mayıs 2019	-Parçanın fa anahtarı ve sol anahtarı kısımları ayrı olarak çalışılmıştır. -Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , parçayı başta hata yaparak çalışmıştır, tekrarlarda hata oranı düşmüştür. -Katılımcı K1 , parçanın fa ve sol anahtarı kısmını tekrarlı çalışmada kısmen doğru olarak birleştirmiştir.
23 Mayıs 2019	-Parça birleştirilmiş şekilde tekrarlı olarak çalışılmıştır.	-Katılımcı K1 , çalışmış olarak geldiği için ve derste yapılan tekrarlar dolayısıyla parçayı genel olarak doğru şekilde çalışmıştır.

Tablo 8'e göre K1, Kuğu Gölü Balesinden Tema parçasını 2 Mayıs- 23 Mayıs 2019 tarihleri arasında çalışmıştır. Tablodaki başarı durumu verilerine bakıldığında; parçanın çalışıldığı ilk ders olan 2 Mayıs 2019'da K1'in parçanın notalarını genel olarak hatalı çalışabildiği görülürken 23 Mayıs 2019 tarihinde parçayı genel olarak doğru çalıştığı görülmektedir.

5.2. K1 ile Yapılan Solfej Dersleri

Araştırma sürecinde **K1** ile yapılan dersler araştırmacı tarafından raporlaştırılmıştır. Ders raporlarından yola çıkarak süreçte çalışılan her bir solfej parçası ve bireyin solfejlere süreç içerisinde öğrenebilme durumu tablolastırılmıştır.

5.2.1. K1'in Ekim Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 9. Ekim ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
4 Ekim 2018	1. 2. 3. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, solfejleri doğru okumuştur.
11 Ekim 2018	1. 2. 3. solfejler okunmuştur. 4. 5. 6. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 1. 2 ve 3. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 6. solfeji hatalı okumuştur.
18 Ekim 2018	4. 5. 6. solfejler okunmuştur. 7. 8. 9. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 4. 5. ve 6. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 9. solfeji hatalı okumuştur.
25 Ekim 2018	7. 8. 9. solfejler okunmuştur. 10. 11. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 7. 8. 9. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 10. solfeji hatalı okumuştur.

Tablo 9'a göre;

- 11 Ekim tarihinde K1'in 6. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 18 Ekimde yapılan derste K1 solfeji doğru okumuştur.
- 18 Ekim tarihinde K1'in 9. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 25 Ekimde yapılan derste K1 solfeji doğru okumuştur.
- 25 Ekim tarihinde K1'in 10. solfeji hatalı okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, 6-10 numaralı solfejlerde gelişim göstermiştir.

5.2.2. K1'in Kasım Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 10. Kasım ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
4 Kasım 2018	10. 11. solfejler okunmuştur. 12. 13. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 10. solfeji hatalı okumuştur. Katılımcı K1, solfejleri hatalı okumuştur.
11 Kasım 2018	Şimdiye kadar çalışılan tüm solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 solfejleri doğru okumuştur.
22 Kasım 2018	12. 13. solfejler okunmuştur. 14. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 12. 13. Solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 14. solfeji hatalı okumuştur.

Tablo 10'a göre;

- 4 Kasım tarihinde K1'in 10. 12. ve 13. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 11 Kasım'da yapılan derste K1 solfejleri doğru okumuştur.
- 22 Kasım tarihinde K1'in 14. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 13 Aralık'ta yapılan derste K1 solfeji doğru okumuştur.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir

5.2.3. K1'in Aralık Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 11. Aralık ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
13 Aralık 2018	5- 14. solfejler okunmuştur. 15. 16. solfej okunmuştur.	Katılımcı K1, solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 15. solfeji hatalı okumuştur.
27 Aralık 2018	15. 16. solfej okunmuştur. 17. 18. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 15. 16. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 17.18. solfejleri tekrarlı çalışma sonucu doğru okumuştur.

Tablo 11'e göre;

- 13 Aralık tarihinde **K1**'in 15. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 27 Aralıkta yapılan derste **K1** solfeji doğru okumuştur.
- 27 Aralık tarihinde **K1**'in solfejleri tekrarlı çalışma sonucu okuyabildiği görülmektedir.

Tabloda ortaya konan verilere göre **K1**, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir

5.2.4. K1'in Ocak Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 12. Ocak ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
3 Ocak 2019	17. 18. solfejler okunmuştur. 19. 20. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 20. solfejde zorlanmıştır.
10 Ocak 2019	19. 20. solfejler okunmuştur. 21. 22. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 19. 20. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 21. 22. solfejleri hatalı okumuştur.
24 Ocak 2019	21. 22. solfejler okunmuştur. 28. 29. 30. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 21. 22. solfejleri kısmen doğru okumuştur. Katılımcı K1, 28. 29. 30. solfejleri hatalı okumuştur.
31 Ocak 2019	18. 20. 21. 22. ve 30. solfejler okunmuştur. 31. 32. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 18. 20. 21. 22. ve 30. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 31. 32. solfejleri tekrarlarında doğru okumuştur.

Ocak ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 3 Ocak tarihinde K1'in, 20. solfejde zorlandığı görülmüş, 10 Ocakta yapılan derste K1 solfeji doğru okumuştur.
- 10 Ocak tarihinde K1'in 21. ve 22. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 24 Ocakta yapılan derste K1 solfejleri doğru okumuştur.
- 24 Ocak tarihinde K1'in 28. 29. ve 30. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 31 Ocakta yapılan derste K1 solfejleri doğru okumuştur.
- 31 Ocak tarihinde K1'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.2.5. K1'in Şubat Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 13. Şubat ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
14 Şubat 2019	31. 32. solfejler okunmuştur. 33. 34. 35. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 31. 32. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 33. 34. 35. solfejleri tekrarlı çalışma sonucu doğru okumuştur.
21 Şubat 2019	33. 34. 35. solfejler okunmuştur. 36. 37. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 33. 34. 35. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 36. 37. solfejlerde zorlanmıştır.
28 Şubat 2019	36. 37. solfejler okunmuştur. 38. 39. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 36. 37. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 38. 39. solfejleri hatalı okumuştur. Tekrarlarda kısmen doğru okuyabilmiştir.

Şubat ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 14 Şubat tarihinde **K1**'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.
- 21 Şubat tarihinde **K1**'in, 36. ve 37. solfejde zorlandığı görülmüş, 28 Şubatta yapılan derste **K1** solfejleri doğru okumuştur.
- 28 Şubat tarihinde **K1**'in solfejleri kısmen doğru okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre **K1**, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.2.6. K1'in Mart Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 14. Mart ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
7 Mart 2019	38. 39. solfejler okunmuştur. 40. 41. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 38. 39. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 40. 41. solfejleri tekrarlarında kısmen doğru okumuştur.
14 Mart 2019	40. 41. solfejler okunmuştur. 42. 43. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 40. 41. solfejleri tekrarlarında genel olarak doğru okumuştur. Katılımcı K1, 42. 43. solfejleri tekrarlarında genel olarak doğru okumuştur.
21 Mart 2019	42. 43. solfejler okunmuştur. 44. 45. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 42. 43. solfejleri tekrarlarında doğru okumuştur. Katılımcı K1, 44. 45. solfejleri tekrarlarında kısmen doğru okumuştur.
28 Mart 2019	44. 45. solfejler okunmuştur. 1. 2. 3. 4. ve 5. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 44. 45. solfejleri tekrarlarında doğru okumuştur. Katılımcı K1, 1. 2. 3. 4. ve 5. solfejleri doğru okumuştur.

Mart ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 7 Mart tarihinde K1'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.
- 14 Mart tarihinde K1'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.
- 21 Mart tarihinde K1'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.
- 28 Mart tarihinde K1'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.2.7. K1'in Nisan Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 15. Nisan ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
4 Nisan 2019	1. 2. 3. 4. ve 5. solfejler okunmuştur. 6. 7. 8. 9. ve 10. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 1. 2. 3. 4. ve 5. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 6. 7. 8. 9. ve 10. solfejleri doğru okumuştur.
11 Nisan 2019	6. 7. 8. 9. ve 10. solfejler okunmuştur. 11. 12. 13. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 6. 7. 8. 9. ve 10. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 11. 12. 13. solfejleri doğru okumuştur.
18 Nisan 2019	11. 12. 13. solfejler okunmuştur. 14. 15. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 11. 12. 13. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 14. 15. solfejleri doğru okumuştur.
25 Nisan 2019	14. 15. solfejler okunmuştur. 16. 17. 18. ve 19. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 14. 15. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 16. 17. 18. ve 19. solfejleri doğru okumuştur.

Nisan ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 4 Nisan tarihinde K1'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.
- 11 Nisan tarihinde K1'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.
- 18 Nisan tarihinde K1'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.
- 25 Nisan tarihinde K1'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.2.8. K1'in Mayıs Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 16. Mayıs ayında okunan solfejler

DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
2 Mayıs 2019	16. 17. 18. ve 19. solfejler okunmuştur. 20. 21. 22. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 16. 17. 18. ve 19. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 20. 21. 22. solfejleri doğru okumuştur.
9 Mayıs 2019	20. 21. 22. solfejler okunmuştur. 28. 29. ve 30. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 20. 21. 22. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 28. 29. ve 30. solfejleri genel olarak doğru okumuştur.
16 Mayıs 2019	28. 29. ve 30. solfejler okunmuştur. 31. 32. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 28. 29. ve 30. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 31. 32. solfejleri doğru okumuştur.
23 Mayıs 2019	31. 32. solfejler okunmuştur. 33. 34. 35. ve 36. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 31. 32. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 34. ve 36. solfejleri hata yaparak okumuştur.
30 Mayıs 2019	33. 34. 35. ve 36. solfejler okunmuştur. 37. 38. 39. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1 , 33. 34. 35. ve 36. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1 , 37. 38. 39. solfejleri hata yaparak okumuştur.

Mayıs ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 2 Mayıs tarihinde **K1**'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.
- 9 Mayıs tarihinde **K1**'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.
- 16 Mayıs tarihinde **K1**'in solfejleri doğru okuduğu görülmüştür.
- 23 Mayıs tarihinde **K1**'in 34. ve 36. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 30 Mayısta yapılan derste **K1** solfejleri doğru okumuştur.
- 30 Mayıs tarihinde **K1**'in 37. 38. ve 39. solfeji hatalı okuduğu görülmüş, 4 Haziranda yapılan derste **K1** solfejleri doğru okumuştur.

Tabloda ortaya konan verilere göre **K1**, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.2.9. K1'in Haziran Ayında Okuduğu Solfejlerdeki Başarı Durumu

Tablo 17. Haziran ayında okunan solfejler

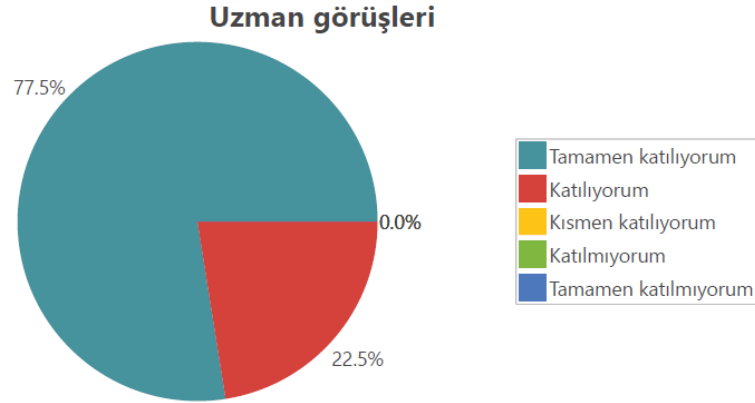
DERSİN YAPILDIĞI TARİH	OKUNAN SOLFEJLER	BAŞARI DURUMU
4 Haziran 2019	37. 38. 39. solfejler okunmuştur. 40. 41. 42. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 37. 38. 39. solfejleri doğru okumuştur. Katılımcı K1, 40. 41. 42. solfejleri hatalı okumuştur.
10 Haziran 2019	40. 41. 42. solfejler okunmuştur. 43. 44. 45. solfejler okunmuştur.	Katılımcı K1, 40. 41. 42. solfejleri genel olarak doğru okumuştur. Katılımcı K1, 43. 44. 45. solfejleri kısmen doğru okumuştur.

Haziran ayında okunan solfejlerin tablosuna bakıldığında;

- 4 Haziran tarihinde K1'in 40. 41 ve 42. solfejleri hatalı okuduğu görülmüş, 10 Haziranda yapılan derste K1 solfejleri doğru okumuştur.
- 10 Haziran tarihinde K1'in solfejleri genel olarak doğru okuduğu görülmüştür.

Tabloda ortaya konan verilere göre K1, solfej eğitiminde gelişim göstermiştir.

5.3. Uzman Görüşü Formu Sonuçları

Şekil 4. Uzman görüşleri

Uzmanların değerlendirmelerine göre oluşturulan grafikte;

- %77.5 tamamen katılıyorum,
- %22.5 katılıyorum,
- %0 katılmıyorum ve tamamen katılmıyorum şeklindedir.

Uzman görüşü formunda sorulan sorulardan;

1. “Katılımcı doğru tondan solfej okuyabiliyor” ifadesini uzmanlardan 4 (dört) kişi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir, 1 (bir) uzman ise “katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir. Katılıyorum değerlendirmesi yapan uzman, **K1**’in okuduğu solfej parçalarından birinde entonasyon bozukluğunun olduğunu söylemiş ve durumdan dolayı bu değerlendirmeyi yaptığını belirtmiştir.
2. “Katılımcı piyanodan referans olarak alınan tek sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor” ifadesini uzmanların hepsi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir.

3. “Katılımcı piyanodan referans olarak alınan çift sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor” ifadesini uzmanlardan 2 (iki) kişi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiş, 3 (üç) uzman ise “katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir. “Katılıyorum” değerlendirmesini yapan uzmanlar **K1**’in, sesleri doğru verebildiğini fakat entonasyon bozukluğu olduğunu belirtmişlerdir.

4. “Katılımcı piyanodan referans olarak alınan üç sesleri “na” hecesiyle doğru frekansta verebiliyor” ifadesini uzmanlardan 4 (dört) kişi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiş, bir uzman ise “katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir.

5. “Katılımcı verilen ritimleri tekrar edebiliyor” ifadesini uzmanların hepsi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir.

6. “Katılımcı şarkı ve solfej okurken sesini doğru kullanıyor” ifadesini uzmanlardan 4 (dört) kişi “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiş, bir uzman ise “katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir.

7. “Katılımcı teknik olarak doğru piyano çalıyor” ifadesini uzmanlardan 4 (dört) kişi “katılıyorum” şeklinde değerlendirmiş, bir uzman ise “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirmiştir. Uzmanlar arasından 4 (dört) kişi **K1**’in piyano eğitimi sonucunda piyano parçalarını doğru çalabildiğini söylemişler fakat piyano çalarken oturma pozisyonuyla birlikte el ve parmak duruşu bakımından duruş bozukluğu olduğunu bildirmişler bu sebepten dolayı “katılıyorum” ifadesiyle değerlendirdiklerini söylemişlerdir.

Uzmanlar, araştırmanın yapıldığı süreçteki derslerden alınan ses ve video kayıtlarını izlediklerinde otizmli bir bireyin müziksel algılama becerilerini geliştirmeye yönelik yapılan bu araştırmaya olumlu yorumlar yapmışlardır.

Uzmanlar arasından 2 (iki) kişi, araştırma sürecinde **K1** ile yapılan solfej eğitimlerinde Muammer Sun solfej kitabının kullanılmasının yerinde bir karar olduğunu belirtmiştir, Lavignac solfej kitabından da solfej okumaya başlanabileceğini önermiştir.

Uzman görüşü formu değerlendirme sonuçlarına göre uzmanlardan “kısmen katılıyorum”, “katılmıyorum” veya “tamamen katılmıyorum” değerlendirmesini seçen olmamıştır.

Uzman görüşü sonuçlarına göre **K1**, ritimsel ve melodik duyma becerisinde gelişim göstermiştir.

5.4. Veli Görüşme Formu Sonuçları

Veli ile yapılan görüşme soruları, farklı konular içeren 3 (üç) başlık altında toplanmış ve sorulmuştur.

5.4.1. Ebeveynin Otizm Tanısı Konduktan sonra Hissettikleri

Bu başlık altında sorulan sorularda **K1**'in velisi tanı konulması sürecinden bahsetmiştir. Veli 9 aya kadar sağlıklı ve iletişim sağlayabilir şekilde büyüyen **K1**'e 3K aşısı vurulması sonucu ateşlendiğini belirtmiş, üç gün süren ateşli hastalık sonucu **K1**'in göz kontajını kaybettiğini ve tepkisizleştiğini belirtmiştir. **K1**'in tepkisizliği sonucu fizik tedaviye başladıklarını belirten veli, bu sürecin işe yaramadığından bahsetmiştir. Daha sonra veli, sürekli devam eden ishal sorunuyla doktora gittiklerini söylemiş fakat doktorların hiçbir sorun bulamadıklarını belirtmiştir. Sonrasında Erciyes Üniversitesi Tıp fakültesinde uzman bir doktora gittiklerini söyleyen veli, doktorun otizm teşhisi koyduğunu söylemiştir. Veli, **K1**'e otizm tanısı konulduğunda hastalık hakkında bilgisi olmadığını, hastalığı araştırıp öğrendiğinde bu durumu kabullenemediğini belirtmiştir.

5.4.2. Otizm Farkındalığı

Bu başlık altında sorulan sorularda veli, kendisinin otizm hakkında farkındalığından ve **K1**'in günlük hayatındaki düzeni ve müziğe başlama döneminden bahsetmiştir. Veli, **K1** otizmlili olduktan sonra kendisinin otizmle ilgili sürekli araştırmalar yaptığını ve birçok otizm derneği ve grubuna üye olduğunu belirtmiştir. Daha sonra **K1** hakkında konuşan veli, **K1**'in genel olarak uyumlu bir birey olduğu fakat hiperaktif olması dolayısıyla hiç yorulmadığı ve yerinde durmadığından bahsetmiştir.

Veli, **K1**'in hiperaktivite sorununa çözüm aradıklarını ve uzmanların spor önerisiyle **K1**'i spora başlattıklarını söylemiştir. Sporun **K1**'i yordduğu ve dolayısıyla **K1**'in daha az hiperaktivite gösterdiğini söylemiştir. Daha sonra veli **K1**'in okula başlama süreci ve okul döneminde karşılaştığı sorunlardan bahsetmiştir. Veli, **K1**'in kaynaştırma okullarına gittiği ve bu okullarda öğretmenleriyle arkadaşları tarafından istenmediğini belirtmiştir.

K1'in müziğe ilgisi konusunda veli, küçük yaşlarda **K1**'e ninni söylediğinde uyduğundan ve müzik sesi duyunca mutlu olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca veli **K1**'in müzikli olarak konuşmaya başladığından bahsetmiştir. Kayseri'ye gelen bir grup özel müzik eğitimcisine **K1**'i götürdüklerini söyleyen veli, bu özel eğitimcilerin **K1**'e şarkı söylediklerini ve kulağı olduğunu söyleyip piyanoya başlamasını önerdiklerini söylemiştir. Ayrıca parmak kasları zayıf olmasından dolayı da uzmanların piyanoyu önerdiğini söylemiştir.

Daha sonra belediye konservatuarında verilen piyano eğitimine başladıklarını belirten veli burada da sıkıntılar yaşadıklarını söylemiştir. Konservatuar sürecinde **K1**'in piyanoyu sadece sol elle çaldığını söyleyen veli ders süreci bitiminde yapılan konsere **K1**'in katıldığını ve burada şarkı söylediğini belirtmiş, insanların ilgiyle izlediğini söylemiştir. Bu olaydan sonra piyano hocasının yoğunluğundan dolayı piyano dersleri iptal olmuş ve **K1**, ara ara konservatuarda piyano derslerine katılabilmektedir. Veli, **K1**'in kalabalık ortamlarda sosyalleşmesinin önemli olduğunu ve bu yüzden kaynaştırma okulu, konservatuar ya da spora gönderdiğini söylemiştir.

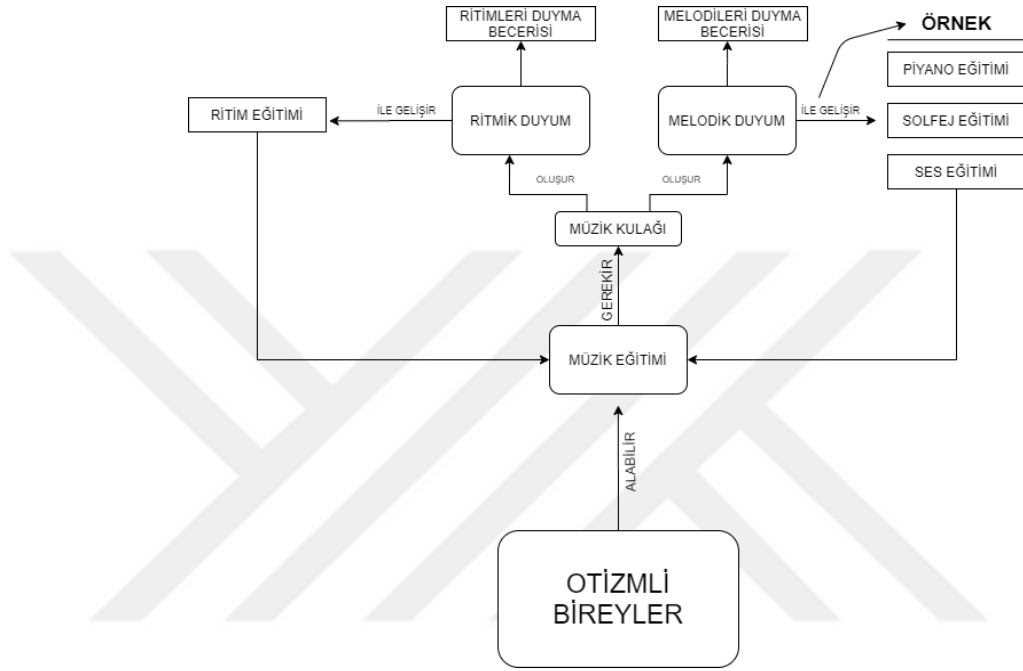
5.4.3 Üniversitede Alınan Müzik Eğitiminin **K1**'e Katkıları

Bu başlık altında sorulan sorularda veli, üniversitede yürütülen müzik çalışması sürecinden bahsetmiştir. Veli, sosyal sorumluluk dersine davet edildiklerinden bahsetmiş, daha sonra ise bireysel ders yapıldığını söylemiştir.

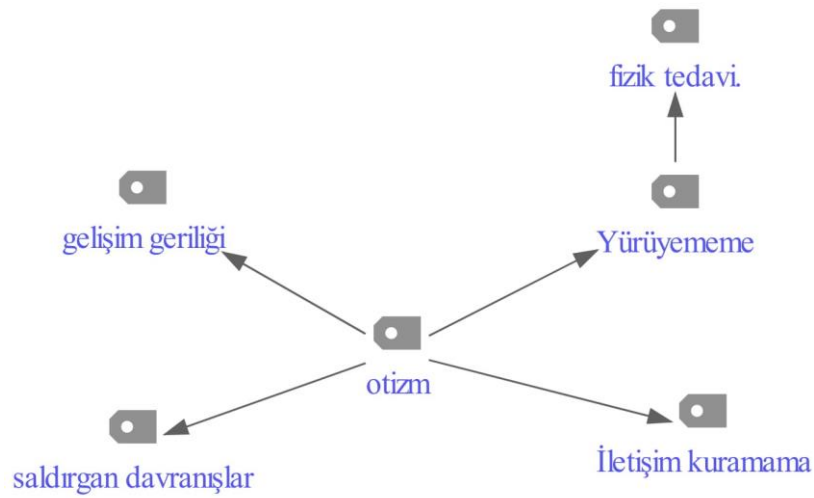
Bu kapsamda yapılan derslerden bahseden veli, **K1**'in derslere keyifle girdiğini söylemiş ve bu derslerden müziksel ve sosyal anlamda iyi şeyler kazandığını söylemiştir. Veli, ders sürecinde araştırmacının **K1**'e solfej, piyano ve ses eğitimi verdiğini söylemiş bu sayede **K1**'in notaları öğrendiğini ve kulağının geliştiğini belirtmiştir.

Ayrıca veli, araştırmacının **K1**'e arkadaş gibi yaklaştığını, bu yüzden **K1**'in araştırmacıyı çok sevdiğini söylemiş ve araştırmacının verdiği ödevleri önemseyip özveriyle çalıştığından bahsetmiştir.

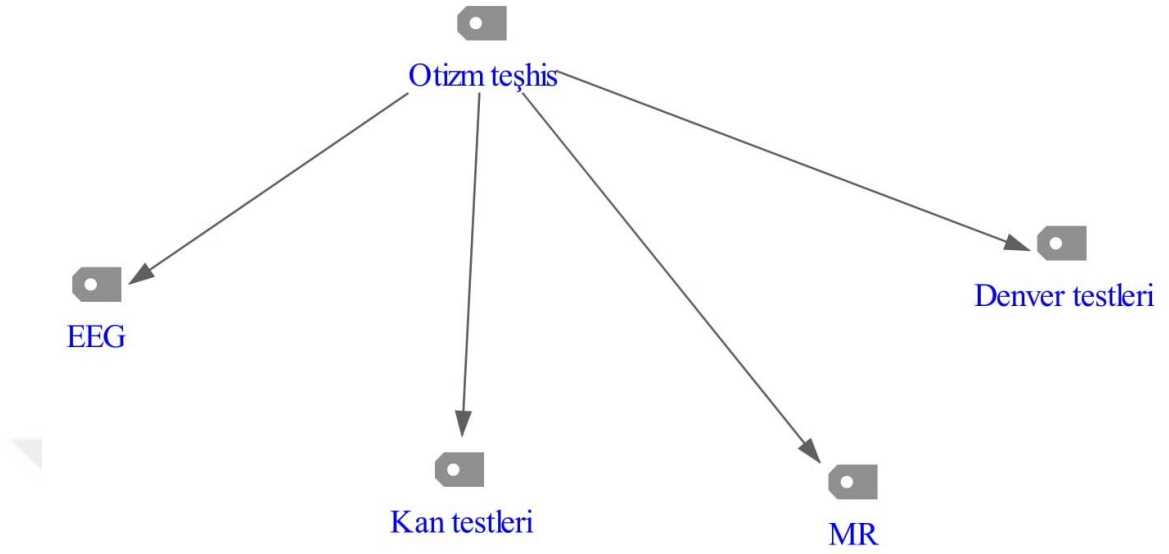
5.4.4. Kavram Haritası ve Şemalar

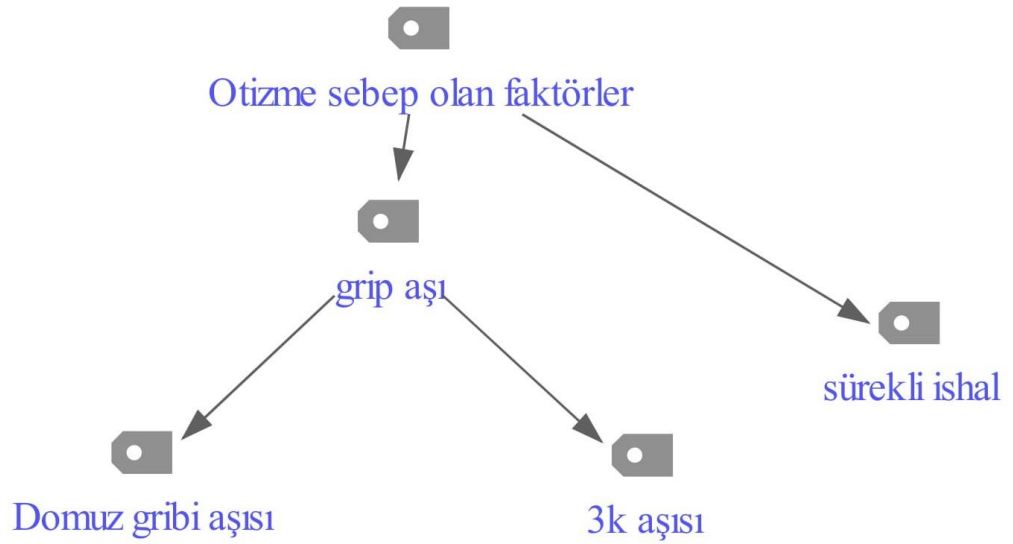
Şekil 5. **K1**'in, melodik ve ritmik duyma becerisinin geliştirilmesine ilişkin kavram haritası

Şekil 6. **K1**'in, Otizm spektrumuna sahip olduktan sonra yaşadığı sorunlara ilişkin şema

Şekil 7. K1'in, otizm teşhisini ortaya koyan testlere ilişkin şema

Şekil 8. K1'in, Otizm spektrumuna sebep olan faktörlere ilişkin şema

VI. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Araştırmada ortaya çıkan verilere göre; belirli bir düzeyde müzik kulağı olan otizmli bireylerin düzenli olarak solfej ve piyano eğitimi almaları sonucunda ritmik ve melodik duyumlarının geliştirilebileceği görülmüştür;

- Araştırmacı gözlem formu, **K1**'in müziksel duyumunun geliştiğini ortaya koymaktadır.
- **K1**, araştırmanın başında piyanodan sorulan tek sesleri verebilmiş, iki ses ve üç sesleri verememiştir. Araştırma sürecinde yapılan dersler sonucu tek ses, iki ses ve üç sesleri verebilmiştir.
- Araştırma sürecinde okunan solfejler **K1**'in müziksel duyumunu geliştirmiştir.
- Araştırma sürecinde çalınan piyano parçaları **K1**'in müziksel duyumunu ve psikomotor becerilerini geliştirmiştir.
- Uzman görüşleri formu sonuçlarına göre **K1**, ritimsel ve melodik duyma becerisinde gelişim göstermiştir.
- Veli, yapılan görüşmede solfej eğitiminin **K1**'in kulağını geliştirdiğinden ve notaları rahatça okumasına katkı sağladığından bahsetmiştir.
- Velisinden, ilk defa piyano çalmaya başladığı dönemde **K1**'in sadece sol elle piyano çalabildiği öğrenilmiştir. Araştırma sonucunda **K1** iki eliyle koordinasyon sağlayarak piyano çalıp şarkı söyleyebilmiştir.
- Araştırmanın üniversite gibi sosyal bir ortamda yapılması ve otizm konusunda duyarlı insanların iletişim kurmaya çalışması **K1**'in sosyalleşmesini sağlamıştır.

- Konser çalışmalarına katılması ve çalışılan parçaları dinleyicilere çalması **K1**'e özgüven katmıştır.
- Araştırmacı tarafından düzenlenen sözlü piyano parçaları “Cumhuriyet, Atatürk ve vatan sevgisi, anne sevgisi” gibi milli duygular barındıran temalardan oluşmaktadır. Sonuç olarak **K1**'in bu duyguları anlamlandırması bakımından düzenlenen parçalar önem taşımaktadır.

6.2. Tartışma

Otizmli bireylere uygulanan müzik eğitimi ülkemizde yaygınlaşmamıştır ve birçok ebeveyn bu konuda bilinçsizdir. Bu konuda ne kadar araştırma yapılırsa toplumun bilinçlenmesi de o kadar artacaktır.

Aktif müzik eğitimi kapsamında Orff-Schulwerk yaklaşımı kullanılarak yapılan bir tez çalışması sonucunda otizmli bireylerden olumlu dönüş alınmıştır (Sağırkaya, 2014). Bu çalışmada da süreçte bireyin aktif katılımı sağlanmış ve katılımcı solfej ve ses eğitimi gibi dersleri ilk kez deneyimlemiştir. Çalışma bu yönden bu araştırmayla tutarlılık göstermektedir fakat araştırma müziksel duyumun gelişimine bağlı bir konuya sahip olmasından dolayı diğer tez çalışmasından ayrılmaktadır.

Güleç, Cihan, ve Altın (2014)'e göre *Osb tanısı* konmuş aile bireyleri yoğun kaygı, tükenmişlik, gelecek endişesi gibi olumsuz duygularla ve çeşitli sorunlarla (örneğin, eğitsel destek arayışı, çevreye OSB'yi açıklamak) baş etmeye çalışmaktadırlar. Bu çalışmada da eğitsel destek arayışı çerçevesinde piyano, solfej ve şarkı söyleme eğitimi verilmiştir. Psikomotor becerileri gelişirken, kaygı ve gelecek endişesi azalmıştır.

Güleç vd. (2014)'e göre *Osb tanısı* konmuş bireylerin ergenlik ve yetişkinlik dönemine özgü bir takım sorunların (örneğin, mesleki eğitim) annelerin tekrar zor bir döneme girerek, yoğun stres yaşamalarına yol açabileceği belirtilmektedir. Annelere sosyal destek sunulması ve çocukların eğitsel ihtiyaçlarının etkili bir şekilde karşılanması annelerin bu zor durumla baş etmelerini kolaylaştırabilecektir. Bu çalışmada çocukların eğitsel ihtiyaçlarının etkili bir şekilde karşılanmasında otizmli bireylerinde ortaöğretim ve lisans seviyesinde müzikle uğraşabileceğini ve bu dalda

eğitim alabileceğini ortaya koymaktadır. OSB tanısı bulunan bireylerin aileleri müzik konusunda bilinçlenecektir. Buna göre ebeveynler çocuklarını müzik eğitimine başlatabileceklerdir.

Sağırkaya (2014)'ya göre otizmlili bireylerde motor becerileri güçlendiren ritmik çalışmaların şarkılar ile desteklendiği; hazırlık ve uzun süreli odaklanma çalışmalarına başlamanın mümkün olduğu; temel melodik yapılar ile dinamik bir eğitim çalışmasına başlamanın mümkün olduğu; otizmlili bireyin sosyal iletişim verimini artırıcı devinim hareketlerinin ve bu hareketlerin zaman ve mekân içerisinde işlenmesi mümkündür. Bu araştırmanın sonuçlarına göre belirli bir düzeyde müzik kulağı olan otizmlili bireylerin düzenli olarak solfej ve piyano eğitimi almaları sonucunda ritmik ve melodik duyumlarının geliştirilebileceği görülmüştür. Bu sebeple bu çalışmada bireyle uygulanan sözlü piyano parçaları ve solfejler bireyin müziksel duyma becerisi gelişimine olumlu etki sağlamıştır.

Önal (2011)'un çalışmasının sonucunda otizmlili bireylerle yapılan müzik çalışmalarının bireysel olması gerektiğinden ve her otizmlili bireye özel bir müzik programı hazırlanması gerektiğinden bahsedilmiştir. Ayrıca bu bireylerle yapılan çalışmaların sürekliliğinin sağlanması önemli görülmüştür. Bu çalışmada da süreçteki dersler bire-bire ve resmi tatil veya önemli bir durum olmadıkça sürekli ve düzenli yapılmıştır. Bu durum katılımcının gelişimini olumlu yönde etkilemiştir.

6.3. Öneriler

- Araştırmanın sonucunda eğitimcilere, otizmlili bireylerin müziksel duyumlarını geliştirme yolunda piyano, solfej ve ses eğitimi dersini uygulamaları önerilebilir.
- Müzik yetenekleri olan otizmlili bireyler bu yönde eğitim alıp alandaki eksikliği doldurabilirler.
- Müzik terapistlerine müzik eğitimi uygulamaları hakkında eğitim verilebilir.
- Piyanodan hariç bir enstrüman eğitimi otizmlili bireylere uygulanabilir.
- Otizmlili bireylerin ailelerini müzik eğitimi konusunda bilinçlendirmek adına birey- aile birleşiminde müzik dersleri yapılabilir.

- Araştırma, otizmlı bireylerde müzik terapisi çalışmalarına katkı sağlayabilir.
- Bu çalışmada katılımcıya araştırmanın gerçekleştiğı süreç boyunca solfej eğitimi verilmiştir. Literatür taraması yapıldığında otizmlı bireylere yönelik solfej eğitiminin yapıldığı uygulamalı örnek bir çalışmadır. Bu bakımdan araştırmanın yapılacak benzer araştırmalara destek olabileceğı düşünülmektedir.
- Alan yazın incelendiğinde, otizmlı bireylere yönelik piyano ve ses eğitimine dair yapılan çalışmalara da rastlanmamıştır. Araştırmanın bu yönden yeni araştırmalara ışık tutması beklenmektedir.
- Uzmanların yetişmesi için yüksek lisans ve doktora seviyesinde araştırılan konular çerçevesinde bireysel çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarsu, S. (2017). Müzik dersinde öğrenme öğretme süreci ile ilgili öğrenci görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12, 35-48.
- Anonim. (2018). 7 Cüceler (Biz Tam Yedi Cüceyiz).
- APA, A. P. A. (2013). *Diagnostic and Statiscial Manual of Mental Disorders* (Fifth Edition ed.). Washington DC, London England: American Psychiatric Publishing.
- Aydın, O., Tekin-İftar, E., & Rakap, S. (2019). Bilimsel-dayanaklı uygulamaları belirlemede “tek-denekli deneysel araştırmaların niteliksel göstergeleri” yönergesinin matematik becerileri öğretimi örneğinde ele alınışı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 20(3), 597-628.
- Berrakçay, O. (2008). *Müziğin Bir Yaygın Gelişimsel Bozukluk Tipi Olan Otizmde Ortaya Çıkan Problemli Davranışlar Üzerine Etkisi: Ritim Uygulaması Çerçevesinde 4 Örnek Olay İncelemesi*. (Yüksek lisans), Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir.
- Biber Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 101-106.
- Borders, C. M., Bock, S. J., & Szymanski, C. (2015). Teacher ratings of evidence-based practices from the field of autism. *Journal of deaf studies and deaf education*, 20, 91-100.
- Boso, M., Emanuele, E., Minazzi, V., Abbamonte, M., & Politi, P. (2007). Effect of long-term interactive music therapy on behavior profile and musical skills in young adults with severe autism. *The Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 13(7), 709-712.
- Butler, J. D. (1957). *Four Philosophies and Their Practice in Education and Religion*. New York.

- Cevanşir, B., & Gürel, G. (1982). *Foniatrı İstanbul: Sanal Matbaacılık.*
- Darıca, N., Abidoğlu, Ü., & Gümüşçü, Ş. (2005). *Otizm ve Otistik Çocuklar.* İstanbul: Özgür Yayınları.
- Garland, T. (2018). *Otizm& duysal işlem bozukluğu.* İstanbul: L. Yavuz Bilim Teknik Yayınevi.
- Göğüş, G. (1999). Müzik Yeteneğinin Tanımı, Ölçümü ve Deneme Yetenek Testi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12*, 147-154.
- Göğüş, G. (2009). Müzik yeteneğinin geliştirilmesinde küçük yaşlarda eğitime başlamanın önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22*, 89-102.
- Gökmen, U. (2010). *Otizm tanısı almış bir çocuğun müziğe ve müzik çalkışmalarına verdiği tepkilerin betimlenmesi.* Marmara Üniversitesi İstanbul.
- Güleç, A. Y., Cihan, H., & Altın, D. (2014). Otizm spektrum bozukluğu tanılı çocuk sahibi annelerin deneyimleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 13*(50), 96-111.
- Gülen Canlı, M., & Yusuf, T. (2019). Ana dili ve yabancı dil olarak türkçe eğitimi üzerine eylem araştırması yöntemiyle yapılmış çalışmaların sistematik olarak İncelenmesi. *International Journal of Field Education, 5*(2), 30-54.
- Gürgür, H. (2017). Eylem araştırması. In A. Ersoy & A. Saban (Eds.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri* (pp. 37-52). Ankara: Anı yayıncılık.
- Hermes, L. (2001). Action research- lehrkreafter erforschen ihren unterricht: Qualitätsentwicklung und qualitätssicherung von unterricht in der sekunderstufe. *landesinstitut für schulentwicklung.*
- Hicret Çöl, T. (2012). *Biçimsel çözümlemeli çalgı eğitiminin devlet konservatuarı öğrencilerinin çalgı çalma başarısına etkisi.* (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İftar, K. G., Kurt, O., & Kürkçüoğlu, Ü. B. (2014). *Otistik çocuklar için davranışsal eğitim programı I.* Ankara: Anı Yayıncılık.

- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman İçinde Müzik*. İstanbul: Yapıkredi Yayınları.
- Küçükahmet, L. (2009). *Program Geliştirme ve Öğretim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB, T. C. (2002). *Otistik çocukların eğitiminde aile el kitabı*. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mukaddes, N. M. (2014). *Otizm spektrum bozuklukları*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Önal, O. (2011). Otistik çocuklarda müzik eğitimi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(2), 225-235.
- Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 57-63.
- Öztürk, G., & Kalyoncu, N. (2018). Müziksel işitme eğitiminde kullanılan işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenci kaygı ve başarısına etkisi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9, 356-375.
- Pektaş, S. (2016). Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış çocuklarda müzik eğitiminin önemi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 4(1), 95-110.
- Rakap, S., Birkan, B., & Kalkan, S. (2017). *Türkiye'de Otizm Spektrum Bozukluğu ve Özel Eğitim*. İstanbul: Tohum Otizm Vakfı.
- Sağırkaya, B. (2014). *Temel motor becerilerini kullanabilen otizm özelliği gösteren çocuklarda iletişim becerilerinin geliştirilmesinde orff-schulwerk yönteminin kullanımı*. (Yüksek Lisans), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Scandrett, J. F. (2005). *The efficacy of concept mapping in aural skills training*. (Doctorate), University of Pittsburgh,
- Sönmez, V. (1994). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: PEGEM Yayınları.
- Sun, M. (2016). *Annemize Türkü. On Çocuk Şarkıları*.

- Sun, M. (2018). *Solfej-1. kitap*. Ankara: Evos Basım.
- Tekin, E. (2000). Karşılaştırmalı tek-denekli araştırma modelleri. *Anadolu Üniversitesi, Engelliler Araştırma Enstitüsü Özel Eğitim Dergisi*, 2(4), 1-12.
- Thaut, M. H. (1988). Measuring musical responsiveness in autistic children: a comparative analysis of improvised musical tone sequences of autistic, normal, and mentally retarded individuals. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 18(4), 561-571.
- Tuck, K. (2000). *Drums Book 1*. . Australia: KT Percussion Publications.
- Tufan, E. (2014). *Piyano Metodu 1*. Ankara: Selen Müzik.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar* Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Vikipedi. (2020). Daha dün annemizin. Retrieved from https://tr.wikipedia.org/wiki/Ya%C5%9Fas%C4%B1n_Okulumuz
- Yıldırım, F. (2012). Solfej öğretiminde makamsal materyallerin kullanımına ilişkin uzman görüşleri üzerine bir betimsel analiz. *Sosyoteknik Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 3, 19-33.
- Yücesoy , Ö., Ergenekon, Ş., Adıgüzel, Y., Çolak, O., & Kaya, A. (2015). *Otizm Spektrum Bozukluğu*. Ankara: HTC Ofset.

EKLER

VELİ GÖRÜŞME FORMU ÖRNEĞİ

EBEVEYNİN OTİZM TANISI KONDUKTAN SONRA HİSSETTİKLERİ

1. Çocuğunuzun otizm spektrumuna sahip olduğunu nasıl öğrendiniz ve tanı konulduğunda neler hissettiniz?
2. Çocuk sahibi olmadan önce otizm ile ilgili bir bilginiz var mıydı?
3. Tanı konulduktan sonraki aşamada hayatınızda, yaşantınızda ya da düzeninizde herhangi bir değişme oldu mu? Eğer olduysa lütfen açıkla mısınız?

OTİZM FARKINDALIĞI

1. Gündelik yaşantısında çocuğınızı fiziksel ve duygusal açıdan nasıl tanımlarsınız?
 - Çocuğunuzun sosyal ortamı, aile ve arkadaşlarıyla ilişkisi nasıldır?
2. Ülkemizde otizm ile ilgili yapılmış ve yapılmakta olan çalışmaları takip ediyor musunuz örneğin TV internet, yazılı kaynaklar.
3. Çocuğunuzun sosyal yönden gelişiminde en destekleyici ve faydalı olduğunu düşündüğünüz aktivite hangisidir?
4. Çocuğunuzun müzikle tanışma anını hatırlıyorsanız bir kaç cümleyle anlatır mısınız?
5. Çocuğunuzun müzik eğitimi almaya başladığı zamandan itibaren nasıl bir deneyimi oldu?

EĞİTİMİN BİREYE KATTIKLARI VE SOSYAL SORUMLUK DERSİNDEKİ DENEYİMLER

1. Sosyal sorumluluk dersi çerçevesinde üniversitede yürütülen pilot çalışma eğitimine dâhil olma süreci ve gittiğiniz ilk gün hakkında kısaca bahseder misiniz?
2. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzik eğitimine katılım ile ilgili çocuğunuz adına beklentileriniz nelerdi?
3. Çocuğunuz üniversite ortamına girdiğinde ne tür tepkiler gösterdi ve ilk defa gördüğü bu ortamla ilgili size neler söyledi?
4. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde çocuğunuzla ders yapan hoca ilk dersten itibaren nasıl bir öğretim yaklaşımı kullanmış ve çocuğunuzla iletişimi ne düzeyde olmuştur?
5. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde işlenen derslerde çocuğunuzun gelişiminde hangi ders konusunun (piyano parçaları) daha faydalı olduğunu düşünüyorsunuz?
6. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde çocuğunuzun bu ders süreci ile uyum ve etkileşiminden kısaca bahseder misiniz?
7. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde okul içindeki olanaklar ve sosyal ortam bakımından karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa nelerdir?
8. Müzikli uygulama eğitiminin çocuğunuzun sosyalleşmesine etkisi nasıl olmuştur?
9. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde çocuğunuz müzik bilgisi açısından kazanımları sizce nelerdir?
10. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi süreci çocuğunuzun ailesiyle ve arkadaşlarıyla olan iletişimini nasıl etkilemiştir?
11. Müzikli uygulama eğitim sürecinin çocuğun sorumluluk bilinci kazanımına katkıları sizce nelerdir?

12. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinde başlangıç ve bitiş dönemi hatırlandığında çocuğunuzun kazanımları sizce neler olmuştur?
13. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi sürecinin gidişatını ve yapılan çalışmaların gerçekliğini anlatan kayıt, TV yayını, dergi yazısı vb. gibi kayıtlar varsa anlatır mısınız?
14. Üniversitede yürütülen aktif eğitim kapsamında müzikli uygulama eğitimi süreci sonucunda, yapılan konserde konseri izleyen seyircilerin tepkilerini anlatır mısınız?

Annemize Türkü

Düzenleme: Tamer Can TALUY

Muammer SUN

gü-ne şin a-la-sı çok her e vin çi-le-si çok a-na lar çe-ker yü -

6 kü kim-se nin bi-le si yok ge-lin çi-çek de-re lim yol la rı-na

12 se-re lim sev-gi do-lu tür-kü ler-le an-ne-mi-ze ve-re

16 lim sev-gi do-lu tür-kü ler-le an-ne-mi-ze ve-re lim

Şekil 9. Annemize Türkü nota düzenlemesi

Hoş Gelişler Ola

Düzenleme: Tamer Can TALUY

KARS YÖRESİ

The musical score is written in 6/8 time and consists of five systems of music. Each system includes a piano accompaniment (left hand) and a vocal line (right hand). The lyrics are in Turkish and are written below the vocal line.

System 1: The piano accompaniment consists of a series of chords. The vocal line starts with a melody that repeats twice.

System 2: The piano accompaniment continues with chords. The vocal line has a melody with a first ending (1.) and a second ending (2.). The lyrics are "Hoş ge-liş__ ler__ o-la".

System 3: The piano accompaniment continues with chords. The vocal line has a melody with a first ending (1.) and a second ending (2.). The lyrics are "Mus-ta-fa Ke mal pa-şa arş arş arş__ i - le-ri i - le-ri arş i - le sağ - dan so".

System 4: The piano accompaniment continues with chords. The vocal line has a melody with a first ending (1.) and a second ending (2.). The lyrics are "ri__ marş i - le ri__ dön - mez ge la__ sol - dan sa ğa__ al - da bay".

System 5: The piano accompaniment continues with chords. The vocal line has a melody with a first ending (1.) and a second ending (2.). The lyrics are "ri__ Tür - kün as - ke ra - ğı düş - man üs - tü ri ne".

Şekil 10. Hoş Gelişler Ola nota düzenlemesi

Cumhuriyet

Sefai ACAY

Düzenleme: Tamer Can TALUY

1.

Cum hu - ri-yet hür - ri-yet de-mek cum-hu - ri-yet öz gür-ce ya-şa-mak

5 2.

gür - ce ya - şa - mak uy - gar - lı - ğa çağ - daş - lı - ğa

8 1. 2.

dur - ma-dan yıl - ma-dan koş - mak de-mek koş__ mak-de-mek

Şekil 11. Cumhuriyet nota düzenlemesi

7 Cüceler (Biz Tam Yedi Cüceyiz)

Düzenleme: Tamer Can TALUY

ANONİM

Biz tam ye-di-cü-ce-yiz on dört kol lu_bir de-viz biz tam ye-di cü-ce-yiz

on dört kol-lu_ bir de-viz var-mı bi-ze yan ba-kan hey yan ba-kan hey yan ba kan_

var - mı bi - ze yan ba-kan hey yan ba-kan hey yan ba-kan

Şekil 12. 7 Cüceler nota düzenlemesi

Ninni

Ağır

Enver TUFAN

The musical score for 'Ninni' is written in 2/4 time. It consists of four systems of music. The first system (measures 1-5) features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The second system (measures 6-10) continues the melody and bass line. The third system (measures 11-14) shows a more complex bass line with eighth notes. The fourth system (measures 15-19) concludes the piece with a final chord and a double bar line.

Şekil 13. Ninni parçasının notası

TEMA

"Kuğu Gölü Balesinden"

P. İ. TCHAIKOVSKY
(1840-1893)

Ağır

Şekil 14. Kuğu gölü balesinden tema parçasının notaları 1. sayfa

Şekil 15. Kuğu gölü balesinden tema parçasının notaları 2. sayfa

Vals
Evgeny Grinko

The musical score for 'Vals' by Evgeny Grinko is presented in five systems. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 3/4. The melody is written in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The score includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings. The first system starts with a treble staff measure containing a quarter rest, followed by eighth notes G4, A4, B4, and a dotted quarter note C5. The bass staff has a continuous eighth-note accompaniment. The second system starts at measure 9. The third system starts at measure 15 and ends with a double bar line. The fourth system starts at measure 21. The fifth system starts at measure 29 and ends with a double bar line.

Şekil 16. Valse parçası notaları 1. sayfa

37

43

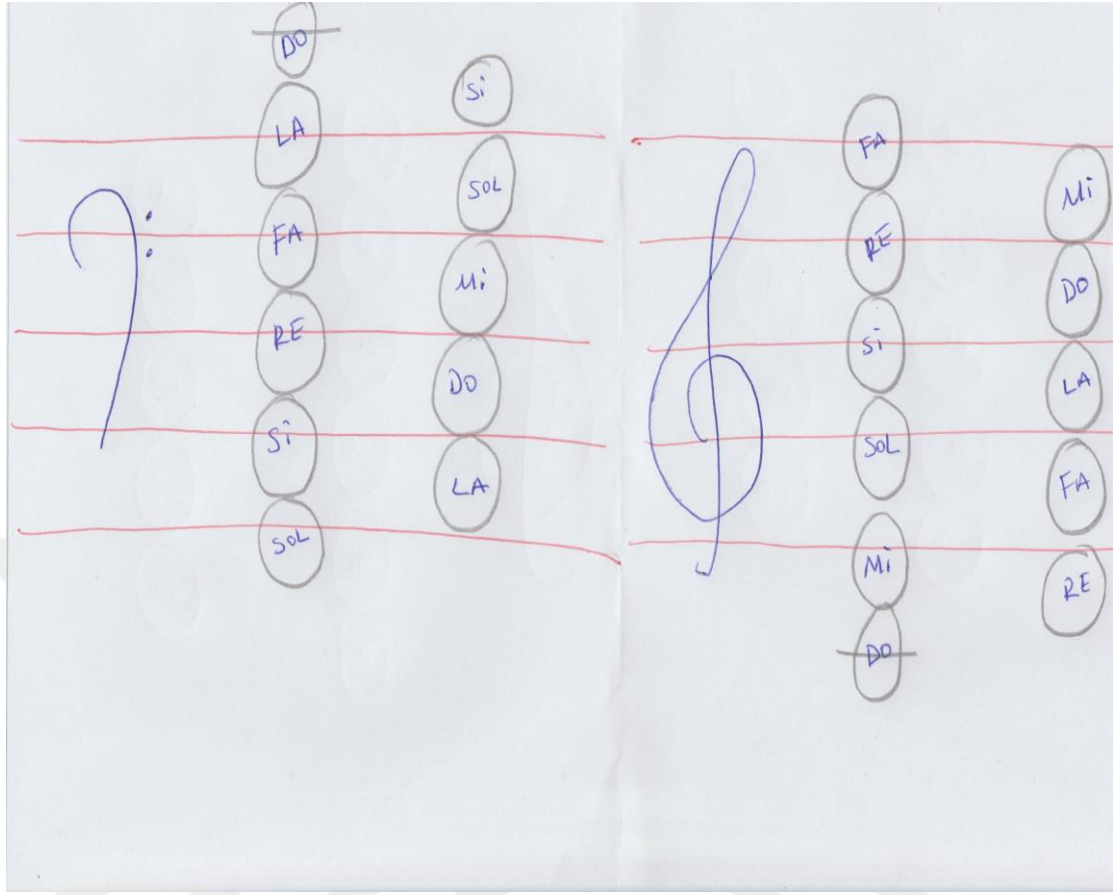
49

55

63

69

Şekil 17.Valse parçası notaları 2. sayfa

Şekil 18. Nota isimlerini içeren yönlendirici kağıt

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı: Tamer Can

Soyadı: TALUY

T.C. Kimlik No: 37486768582

Doğum Tarihi ve Yeri: 03.08.1995, Tomarza/Kayseri

Medeni Durumu: Bekâr

Tel. No: 0554 869 62 63

E-Posta: tamerantaluy38@gmail.com

Yazışma Adresi: Fevzi Çakmak Mahallesi, Cihan Sokak, 21/13, 44631

Kocasinan/ Kayseri

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lise	Tomarza Anadolu Lisesi	14.06.2013
Lisans	Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü	06.07.2017

İŞ DENEYİMLERİ

Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuvarı: 2014-2017

Modern Sanat Akademisi: 2018-2020

YABANCI DİL: İngilizce